

**Ara 5 lej**

**Börzsökösöknek nem fogadják el.**  
— Kéziratok megőrzését és visszakiadását nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Feltételek szerkesztő: János Ferenc. Búcsú szerkesztő: Harszegi Ernő, Strada, Cobălcescu 52  
Szombat, 1935. decembe 21.

5699. EV. XVIII. EVF.  
KISZLEV 25. 284 SZÁM

# ELIET

**ESZÉKPOLITIKAI NAPILAP**

VILÁG TÖRKE

## Amit a Nyugat tanulhat a Kelettől

Alábbi cikket a hindu orvosok egyik legkiválóbbja, dr. S. L. Bhandari írta a „The Modern Review” egyik legutóbbi számában, abból a célból, hogy a Kelet és Nyugat egészségügyi vonatkozásait összegezhette.

Tizennégy hónapon át tartózkodtam Európában — írja S. L. Bhandari — és a magas életstandard, valamint a Nyugat tisztasága mély benyomást tettek reám. Nem lehet tagadni, hogy a Nyugat nagy fölényben van a Kelettel szemben, ami a modern tudományokat és találmányokat illeti. Kelet sokat tanulhat Nyugattól. De ne feledjük, hogy van sok minden, amit a Nyugat is megtanulhat tőlünk. Főleg a higiéniaira gondolok, amelyre olyan nagyon büszkék a nyugatiak. Egészen apró, de az egészségre nézve föltétlenül fontos és praktikus dolgokról fogok beszélni. Mindenekelőtt a fogak ápolásáról. Nekünk fogkefe helyett „fogpálcikánk” van, amelyet friss faágból állítunk elő. A Nyugat felfedezte a tuberkulózis bacillussait, de a legegyszerűbb gondolatra sem jött rá, hogy étkezés előtt és után kiürítse a szájüregét.

Megpróbálom sorjába venni mindazokat a gyakorlati előnyöket, amelyek a Kelet egészségápolása szerezhet követőinek.

**1. A száj higiénijára:**  
Nálunk naponta kétszer, éspedig reggel, felkelés után és este lefekvés előtt a fogakat pálcikával — „datuna” — pucoljuk ki. A régiak egyszerű és csodálatosan okos találmánya ez. Már 400 évvel a keresztény időszámítás előtt megemlítették a hindu bölcsek. Pontosban meg van határozva a mértéke (hossza: a tenyer nagyságának önegyede és a kisujj szélessége). A fogkefék szőre sokkal erősebb, semhogy meg ne támadná a foghúst és sokkal puhább, semhogy megfeleljen a tisztálkodási céloknak. A „datuna” rostjai puhák és szívósak és ideálisak alkalmas tisztálkodási célokra. Egy friss faágról nyestet fogpálcának a nedve olyan hasznos gyógytulajdonságokkal rendelkezik, amit nem lehet elérni semmiféle öblögető vízzel és fogkefével. Arról persze szó sem lehet, hogy az ember megferőzze magát, mint ahogy az az európai fogápoló szereknél elég gyakran előfordul.

Az emberek a Nyugaton nem szokták ki-mosni evés előtt és evés után a szájukat. A Keleten aki ezt nem teszi, az tisztátalan és nem szabad hozzányulnia az ételhez. Ékezés előtt különben is meg kell mosni a kezeket. Nálunk szó sem lehet, hogy valaki teát igyon az ágyában anélkül, hogy száját ki ne öblítette volna. A mi szokásunk:

Reggel, felkeléskor egy pohár tiszta vizet veszünk számba és öt percig ott tartjuk, miközben erősen hullámoztatjuk. Azután ezt a vizet beengedjük egy tiszta pohárba, hogy lássuk, mennyi elmaradék maradt a szájban. Ebből meg lehet állapítani, mekkora mennyisége a mérges szubsztanciáknak marad az ember szájában, ahonnan lekerülnek a gyomorba. Innen felszívódnak a vérbe, amelyet természetesen megmérgeznek. Ha a száját nem tisztítjuk meg azonnal az étel felvétele után, akkor az elmaradékok a legkülönbözőbb fogbajokat idézik elő. Nálunk a legegyszerűbb embernek a fogai a legkésőbb korig fehérek és tiszták, mint a gyöngy. Közismert dolog, hogy a Keleten 32 fogból álló fogsor mindennapos dolog, amit a nyugati emberről nem lehet állítani.

**2. A félreeső hely higiénijára:**  
A félreeső hely a betegségek tanyája. Nálunk nagyon ügyelnek arra, nehogy családon kívüliek is használják a klozetet, amelyet kínos pontossággal tisztogatnak. Egyébként az a véleményem, hogy ebben az irányban a nyugati országokban is megtörténnek az egészségügyi intézkedések. A keleti embernek azonban az a szokása, hogy az aranycsere elinézése után vízzel mossa le magát, ahelyett, hogy, mint a nyugati ember, papírt használna, amely főleg, ha nyomtatva van, a legnagyobb veszélyeket okozhatja. Elég rámutatnom e vonatkozásban a végbél rákos megbetegedéseire.

**3. A fürdő higiénijára:**  
Nyugaton az emberek leggyakrabban kádban fürödnek. A víz, amely lába kat és altestüket mossa, arcukba, szemükre és szájukra is kerül. Nyilvánvaló, hogy ez nemcsak egész-

## Cuza kihallgatáson jelent meg a királynál

BUCURESTI, december 20. *Bucuresti politikai körökben élénk feltűnést keltett, hogy Cuza professzor, aki jelenleg a keresztény nemzeti párt főelnöke kihallgatáson jelent meg az uralkodó előtt. Ez volt az első eset Cuza hosszú politikai pályafutása alatt, hogy királyi audiencián jelent meg és ugyancsak először történt, hogy az uralkodó az e csoportba tartozó politikust fogadott. A kihallgatásról nem szivárogtak ki részletek.*

## Japán katonai osztagok behatoltak Szovjet-Mongoliába

Moszkva, december 20. (Rador.) A Tass ügynökség jelentése szerint december 18 és 19 napjain japán katonai osztagok hatoltak be Mandzsuriából jövet Szovjet-Mongolia területére. A japánokat orosz emigránsok vezették és tűzbe fogták a mongol határőröket, akik azonban a kapott utasítások értelmében visszavonulak és nem válaszoltak a fegyvertűzre. A japánok ennek dacára folytatták a tüzelést és több mongol határőrt megöltek.

Tokió, december 20. (Rador.) A hadügyminisztérium egyik megbízottja a következőket jelentette ki ma a sajtónak. Ugy a külügy-, mint a hadügyminiszté-

rium nem kapott értesülést Bulun Tersün elfoglalásáról a mandzsu és japán katonák által. Mongoliának a japán csapatok által való előzölése, mint ahogy a Tass-ügynökség jelenti, lehetetlennek látszik számunkra. Amit tudunk az, hogy Mandzsukuo magának követeli Bulun-Tersün vidéket, a Buirnor tó délnyugati részét. Emiatt egy mongol delegáció, a miniszterelnökkel az élén ismételt titkos megbeszélést folytatott a kormány megbízottjaival. A mandzsuli konferencia miatt a két ország közti határt még nem lehetett pontosan delimitálni.

## Az illovi kamarában megkezdik az 1932 óta felvett ügyvédek revízióját

BUCURESTI, december 20. *A mai nap folyamán kezdik meg az illovi ügyvédi kamarában 1932 január 1 óta felvett ügyvédek okmányainak revízióját. Az ügyvezetés megállapította, eleget tettek ezek az ügyvédek a következő feltételeknek: 1. Előterjesztették a törvény által kért iratokat, az érettségi bizonyítványt és a licentia-diplomát. 2. Hogyan és mikor tették le az esküt. 3. Tiszteletben tartották a beiratkozás és az eskü közötti törvényes időt a kontesztációk és fellebbezések megtétele végett.*

A kiküldött bizottság még az ünnepek alatt befejezi munkálatait és azután dönt a hozandó szankciók felett.

## Megkezdődött a parlament karácsonyi szünete

**Január 20-ig tart a törvényhozó testület vakációja. Minden utlevél után 500 lej adót vetnek ki a turisztikai hivatal javára**

Bucuresti, december 20. Ma délután a kamarában és a szenátusban befejeződtek a karácsonyelőtti ülések. A törvényhozás két háza megkezdte a karácsonyi szünetet, amely január hó 20-ig tart.

Délután 6 órakor a többségi képviselőket és szenátorokat Dinu Brătianu teán látta vendégül, amely alkalommal különböző kérdéseket vitattak meg a képviselők és szenátorok szüneti tevékenységét illetően.

Bucuresti, december 20. Mint ismeretes, tegnap betérjessz ették a szenátusba a turisztikai törvényjavaslatot, amelynek értelmében a belügyminisztérium évi egymillió szubvenციót nyújt ezen szervezete számára. A hivatal 500 lejt fog bevenni minden egyéni utlevél után és a kollektív utleveleken szereplők is kötelesek lesznek ezt az összeget kifizetni. Kétszáz lejes illetéket vetnek ki a határ-

átlépőkre. Ötszáz lejes turisztikai bélyeget fognak az autótulajdonosok fizetni és egyszázlejos illetéket a szállodák számlái után. A hivatal kapja meg kétszázlejosát a kaszínók és kubbok jövedelmének. E kvótákból szállodákat fognak létesíteni a turisztikai helyiségekben. A turisztikai hivatal vezetőjét királyi dekrétum által 5 évre fogják ki-nevezni.

— Merényletet követtek el a Népszövetség palotája melletti emlékmű ellen. Genf-ből jelentik: Ismeretlen tettesek ma merényletet követtek el a Népszövetség palotája közelében álló emlékmű ellen. Dinamittal akarták legrobbantani az emlékművet, de azt csak megrönggíteni tudták. A rendőrség megindította a nyomozást.

## Goga nacionalizmusa

Mióta Goga összejött Cuzával és az anti-szemitizmus öreg apostolával együtt fújja a neonacionalizmus harci kürtjét, nagyon rájár a szekérrudja.

A hipernacionalista politikus ellenfelei indiszkrét módon kaparják ki Goga multjának és jelenének azokat a részleteit, amelyek némi ellentmondásban vannak a népröpir programjával és hajthatatlan elveivel.

A nacionalista párt, amely érthetően neheztel azért, hogy az exkluzív és konverzativ Goga hirtelen felfedezte a román parasztot, aminek a megmentését saját magának vindikálja, némi olyant lepez le Gogáról, amely egyáltalában nem árulja el ezt a nagy parasztszerelmet.

Legújabbban a szociáldemokraták fasizmus-elleni gyűlésén került szóba Goga. Jumanca Josif szociáldemokrata szenátor analizálta Goga tömegmentő programját.

„Hogy mennyire komoly Goga tömegmentő nacionalizmusa — mondotta Jumanca — csak egy példát említek. Goga elnöke a Mica aranybányatársaságnak, ahol ezer és ezer román munkás sínylődik nyomorban. Gogát minden nacionalizmusa mellett nem érdekli e szegény románok keserű sorsa. Gogát és egész társaságát csak az érdekli, hogy ennek vagy annak a vállalatnak a részvényét a mások és nem az ő kezükben vannak. Ez a meztelen igazság.”

## A huszonhatodik közigazgatási reform

A kamara csendes unalom közepette tárgyalja Inculer belügyminiszter közigazgatási reformjavaslatát.

A javaslat előzője egy ózinté pillanatában tette a kamara előtt, hogy 1864 óta nem kevesebb, mint huszonöt közigazgatási törvényt szavazott meg a parlament és legalább ugyanannyi reformjavaslatot tanulmányoztak át és tanulmányoztattak az egymást váltogató kormányok.

Állag tehát minden évnek megvolt a maga közigazgatási törvénye, holott Franciaországot 1834 óta egy és ugyanazon közigazgatási törvénnyel kormányozzák, amelyet a háború után kiterjesztettek Elzász Lotharingiára is.

A helyzet mégis az, hogy Franciaország közigazgatási apparátusa hibátlanul működik, míg nálunk...

Mindemelkedő is tévedés azt hinni, hogy a törvény, ez a mágikus erővel bíró eszköz, alkalmas a közigazgatási erkölcsök megváltoztatására. Ellenkezőleg, a törvények gyors egymásutánra következtése mellett idő sem volt arra, hogy valamely közigazgatási reform megfelelő, vagy meg nem felelő intézkedéseit föl t itéletet lehessen gyakorolni, másrészt a törvények gyors változása kította azt a kevés törvénytszetelet is, amely annak végrehajtóban egyáltalán élt.

S miközben minden kormány megszavazta a maga közigazgatási reformját, az apparátus egykedvűen vette tudomásul bizonyos törvényes intézkedések megváltozását és folytatott tevékenységét a maga akarata és a maga erkölcsi szerint.

A törvények változása mítsem változtatott tehát magán a közigazgatás funkcionálásán.

Az első Maniu-kormány alatt Stere volt az, aki megkísérelte szélesen demokratikus alapokra helyezni az ország demokratikus életét és a hatalmat, valamint az ellenőrzést mindezt a szabadon választott vezetőségek kezébe adni. Széleskörű autonómiát kívánt biztosítani a megyéknek és községeknek, hogy ezek a maguk felelősségére gazdálkodjanak a maguk javaival.

Ezt a nagyvonalú elgondolást részint bölcsességében fojtották meg az akkori Maniu-kormány reakciós elemei s ami jó mégis megmaradt volna a reformból, annak végrehajtását szabotálta a közigazgatási apparátus.

Maga a kormánypárt egyik kitűnő jogszabályalkotója meg, hogy Inculer törvényjavaslatában semmi újítást nem tartalmaz.

Miért van szükség tehát egy újabb reformra? Nyilván nem egyébrt, minthogy a belügyminiszterrel feljegyezze a krónika, hogy nemcsak a rend fenntartása körül (lásd az ügyvédkamarai választásokat), hanem a közigazgatás előmozdítása terén is elévülhetetlen érdemeket szerzett magának.

akarták a tárgya színia tá lehet őz elzett or ak azért repet ta.

a frontról Hivatalos semmi je azze-folyó okat bom- tileli elől megkezd- zőnökök dásával. A atási hiva- terjed. A yelete alá törzsek.

## Siksnak

Stern Ar- József 100 Fabrica Fu- Desideriu- b adakozá- ti) 500 lej, e Moldovan dr Chirila Kain Lipót (Rázboieni) Köhn & dr Lőrincz I. 50 lej, zsef 70 lej; elstein Kál- dorné (Tg- (Tg.-Mures) M hai) 500 nn Mózesné li (Sighet) mare) 100 00 lej, Klein ala (Lunca) 50 lej, Brel uj) 435 lej, 0 lej, Jaro- gely Dezső uj) 100 lej, lej, Mőres szesen 7130. gyütt 34,920.

tirea Orfari- ne adunara e 1925 orle- j. S'r. Paris tral. 2. Adr- 3. Stahilira rea com tetu- sori. 5. Even- 17 al statu- generala sun- lor societaji. Cluj. la 18 Comitetul

llayegökben zett be. A ök árait 40 feiltl 12 szá- sítette romá- 5 százalékkal

ben. Az új eben a vízve- 25%-al, vas- 25%-al emel-

ruimportenge- nisztérium az onapól 6 hó-

z új választó- ik: Az egy- ja a hivatalos eletet. A lis- asztjog alap- utolsó törvény- tiz évvel ez-

spikás B. T. on I. Pop

**50,000**  
Karácsonyi ajándék szétosztása megkezdődött!

Minden vevő kap!

CRISTAL  
**FISCHER S.A.**  
PORTELAN

\*  
BUCUREȘTI CLUJ

ségtelen, hanem utálatos is. Tekintet nélkül arra, hogy az ember naponta, vagy hetenként egyszer vesz kádfürdőt, a víz felületén mindig észrevehető a piszkos kisebb-nagyobb rétege. Ha az ember kilép a fürdőből, akkor kétségtelenül rajta tapad ennek a rétegnek egy része, ami a fürdő eredményét szinte megsemmisíti. Nálunk nem léphet be senki sem akár közös fürdőbe, akár kádba mindaddig, amíg alaposan le nem mosta magát tetőtől-talpig. Dr. Jacquard svájci orvos, aki tuberkulózis-kérdésekben autoritás, azt állítja, hogy a túlzott fürdés éppolyan egészségtelen, mint ha az ember keveset fürdik, vagy semmit. A tudomány hadadásával bizonyára meg fogják találni a higiénikus fürdés módjait, amit a Keleten talán már el is találtak. Nálunk folyóvíz alá van az ember teste fürdés közben, ami mindenképpen megfelel az emberi test természetes igényeinek.

**4. Az arc és a lábak ápolása:**  
Az emberi gépészeten a lábak az egészség fenntartása és a betegségek megszerzésének egyik döntő tényezője. Főlegesen mondanivaló, hogy a lábak állandó tisztogatása éppolyan fontos, mint az arcé. Nyugaton mosdótálat használnak, ebben mossa arcát és a kezét, ugyanabban a vízben, ami nagyon egészségtelen. Naponta meg kell mosni a lábakat nálunk, mert tudjuk, hogy nemcsak betegségeket hárítunk el ezzel, hanem felfokozzuk étvágyunkat. Eleinte vallási törvény volt nálunk a lábmossa, később azonban általánossá lett és olyankor is élünk ezzel a higiénikus rendszabállyal, amikor nem megyünk templomba. Ugy érzem, hogy az európai kontinensen és Amerikában ez a szokás kezd már meghonosodni.

Kpling mondotta, hogy a Kelet sohasem fogja megérteni a Nyugatot, amint hogy a Nyugat is értelmelenül áll a Kelettel szemben. En nem vallom ezt az elvet és azt mondom, hogy igenis együtt kell haladni. A Kelet vegye át a Nyugat sok hasznos találmányát, míg a Nyugat jól tenné, ha megbarátkozna azokkal az egészségügyi rendszabályokkal, amelyeket a Kelet termelt ki ösziók óta mindenféle adottságai, klímája s.b. révén. Mi voltunk azok, akik régmúlt idők óta a halott-hamvasztást gyakoroltuk. Ezt a szokást is általánosítani kellene Európában. Meg vagyok róla győződve, hogy a Kelet és Nyugatnak — különösen közegészségügy terén — egymásra való hatása előbbre viszi az emberi fejlődést.

### MUNKÁS MOZGÓ

Szombaton  
Str. Văii 7. Str. Văii 7.  
4 1/2, 6, 7 1/2 és 9:  
Dupla műsor! Egy helyár!

**I. Egy szenvedélyes éjszaka**  
(A nászut)

**II. Fehér fogoly**  
Izgalmos dzsungel-film-dráma. Helyárak: 10 és 12+3 lej.

Comunitatea Izr. orth. aut. din Cluj.

No 813—1935.

### Pályázati hirdetmény pászka szállítással

Hitközségünknek szüksége van az 1936. évi idényre mintegy 300 métermássa gépi és kézi pászka.

Részletes feltételek megtudhatók a hitközség titkári hivatalában, Str. Dubălarilor 1 sz. alatt.

Ajánlatok csakis az ugyanott díjtalanul kapható ajánlati űrlapokon adhatók be december hó végéig.

Cluj, 1935 december hó 15-én.

A Pászka Bizottság.



## Hogyan bonyolítja le a „Haavarah” a németországi zsidó vagyonok transzferálását Palesztinába

**A Jewish Agency részletes felvilágosítást nyújt a német-palesztinai transzferügyletek természetéről és előnyeiről**

Jeruzsálem, december 20. Lapunk tegnapi számában hirt adtunk arról a hadjáratról, amely a palesztinai jisivban a német-palesztinai transzfer. illetve annak kezességi intézete, a „Haavarah” ellen indult meg és röviden megemlékeztünk a cionista exekutívé nyilatkozatáról is, melyet a hadjárat ellensúlyozására tett közzé a Haavarah védelmében. Most előtünk felel a nyilatkozat teljes szövege, mely alapos felvilágosítást nyújt a Haavarah-ról. Az exekutívé kommunikációja többek között a következőket mondja:

**„Mi a „Haavarah”?**  
„A Haavarahnak az a rendeltetése, hogy lehetővé tegye a német zsidók vagyonának — legalább részben — Palesztinába való átvitelét, hogy ez által előmozdítsa a német zsidók bevándorlását Palesztinába és begyökerezésüket az országba, hogy elősegítse a vagyontalan német zsidókat (fiatalokat és chalucoakat) palesztinai letelepítésükben és általában támogassa Palesztina felépítését.

Németország azon országok közé tartozik, ahonnan tilos a tőke kivitel. Azon zsidók, akik Németországból Palesztinába vándorolnak és vagyonuknak egy részét is magukkal akarják hozni, csak olyképpen tudják ezt megtenni, ha annyit árut exportálnak Németországból, amennyinek az ellenértékét a német kormány hozzájárulásával nem kell visszafolyósítani Németországba, hanem a német bevándorlók rendelkezésére bocsáthatnak Palesztinában.

Egy német zsidó vagy egy cionista hatóság, mely pénzt akar transzferálni Németországból Palesztinába, Németországban márkákkal kifizeti az áru ellenértékét az exportőrnek. Az illető bevándorló, vagy cionista hatóság a palesztinai importőről kapja meg a maga összegét palesztinai pénztértékben. Az áru értéke ilyenformán nem folyik vissza Németországba és mint ahogy a rendes exportnál történik — hanem Palesztinában marad azon németországi bevándorló, vagy cionista hatóság kezében, mely az összeget felveszi.

Ez az egyetlen út mely a mai viszonyok között lehetővé teszi a német zsidók vagyonának átvitelét és investálását Palesztinába a német bevándorlók és általában az országépítés javára.

**Ha nem volna Haavarah...**  
A Haavarah abból a célból alakult, hogy ezt a transzferálást központilag irányítsa és szabályozza. Ha nem volna ilyen központi intézet erre a célra, úgy minden német zsidó, melynek módjában állana vagyonának egy részét Palesztinába átvinni, önállóan és saját felelősségére, vagyis anarchikus módon, tekintet nélkül sorstársaira és más egyetemes szempontokra tenné azt, amit a Haavarah szervezett módon visz keresztül.

Ha nem volna Haavarah, úgy az áruk, amiket a német bevándorlókat importálnának Palesztinába, egymással konkurálnának és a német bevándorlók vagyona elvezna. Privát „mentők” jelentkeznek és ajánlanák fel szolgálataikat a bevándorlóknak, akik ezzel az üzlettel a bevándorlók kárára spekulációt üznének. Ezenkívül olyan árukat importálnának, amelyek konkurrenciát csinálnak a hazai termelésnek, aláásnák a zsidó gazdaságot és megbénítanák a fiatal zsidó ipar fejlődését az országban.

A Haavarah jelenléte utjában áll ezen károknak. A Haavarah nem kereskedelmi üzlet, mely nyereségre dolgozik, hanem kezességi társaság, mely a Németországból transzferált pénzek tulajdonosaitól csak a transzferköltségeket téríti meg. Az áruvásárlás és eladás központosságával a Haavarah megakadályozza a konkurrenciát azon egyének között, kik a pénzüket transzferálják. A Haavarah ügyel arra, hogy Palesztinába ne importáljanak olyan árut, ami konkurrenciát jelent a belföldi termelésnek és ne árasztják el a piacot a belföldi ipar rovására.

#### Korlátok és nehézségek

A Haavarah forgalma évi egymillió fontra rug ma. Dacára annak, hogy a Németországból kijutni akaró zsidók nyomása óriási, a Haavarah nem áll módjában kiszélesíteni tevékenységének körét miután Palesztina befogadóképessége minden ország áruival szemben korláto-

## Új technikával a ruhalestés, Czink-nél nem drágább, vegytisztítás Czink-csak jobb, mint bárhol

## Elégettek négy tonna szemérem-sértő könyvet és folyóiratot — Newyorkban

Newyork, december 20. A newyorki rendőrség ünnepélyesen elégetett négy tonna szemérem-sértő könyvet és folyóiratot, amelyeket az elmúlt évben tartott erkölcsrendészeti könyvrazzia során foglaltak le. Az óriási máglyát John S. Sumner, a newyorki erkölcsvédelmi társaság

elmoke lobbantotta lángra, aki kiméletlen hadjáratot folytat az erkölcsrontó irodalom ellen. A máglyát újságírók és sajtótőfényképesek hada állotta körül és négy óráig tartott, míg az óriási papírtömeg elhamvad. A könyvrazziát nem sokára megismétli a rendőrség.

## Készül a „hold vezérkari térképe”

London, december 20. Sir James, a híres angol csillagász, az angol tudományos intézetben tartott előadásában kijelentette, hogy a „hold vezérkari térképének” elkészítésén dolgozik, amely oly pontos lesz, akár csak a föld bármely országáról készített hivatalos vezérkari térkép. Már eddig is több hegyet talált a holdon, melynek magassága körülbelül hatezer méter, de a legmagasabb is valamivel alacsonyabb a himalájánál. Egyetlen holdkráter kerülete megfelel Devonshire grófság területének. A hold fényéből megállapítható, hogy anyagának főalkatrésze tüzhányóhamu és kén. Mint hogy a hamu nagyon rossz hővezető, a hold lakói már néhány lábnyi mélységben teljezen védve volnának az időjárás viszontagságától, azonban a holdon nincsenek élőlények, mert nincs sem vize, sem

légkör, sem csapadék, hőmérséklete pedig olyan gyorsan változik, hogy néhány perc alatt 200-ról 150 fok Fahrenheitre zuhan. A holdból áradó titokzatos sugarak semmi mások, mint a vulkáni hamu sajtósárga visszfényei.

— **Nemzetközi negyedek terveznek Párizsban.** Párizsból jelentik: Gabriel Boissy elnöklete alatt külön társaság alakult, amely annak a gondolatnak megvalósításán fáradozik, hogy a Montparnasse-pályaudvar közelében „nemzetközi negyedet” építsenek és így hajlékot biztosítsanak minden ország tudósainak és művészeinek. A társaság vasárnap ebéden rendezett irodalmi ünnepségek megnyitása alkalmával. Az ebéden több szónok méltatta a megépítendő „nemzetközi negyed” tudományos és művészeti fontosságát.

## Forduljatok haladéktalanul a Zsidó Párt jogvédő irodájához szavazati jogotok megszerzése végett

SZOMBAT  
Mill  
pa  
TO  
ar  
București,  
A kamara  
Minerex és  
kapcsolatos  
nek középp  
mű lap álla  
és a lap kü  
rült. Mint  
bizonyos da  
pek kiaknáz  
nerex nevl  
igazgatóság  
prahovameg  
terelnök sőg  
H. csoport  
csoport a T  
liberális pár  
irányított U  
dílott a Mu  
kezett kimu  
állapot töb  
dás érte. A  
tételnek mell  
a szobanfor  
kutató mur  
megállapítá  
megfelelő m  
közudomás  
hogy az álla  
kívül gazda  
A nation  
a Dreptate  
meggyőző e  
mire a korr  
ügyi almin  
megsemmis  
kel rendelke  
nyugodtak  
zól nevl vá  
leumfölked  
a Refol ig  
telelő össze  
lyek foglal  
szót a Mi  
kamara egy  
pénzügymin  
elő ta ta  
tárt fel a p  
nyarán a  
dr javaslat  
részére M  
miniszter á  
nektarra t  
dámbovtar  
ségek közd  
Az első  
a Refol né  
Statescu u  
vényezte a  
gára vonat  
ügyi tanác  
totta a ké  
kozva arra  
ben csak  
kaphatnak  
aknázásá  
véleményez  
később a  
lag kért v  
tanácstól,  
törvény in  
cárdelt és  
nak tagja  
magánszer  
terum az  
a koncess  
tős törvén  
kívül hag  
nyezését  
nek kérve  
előírásain  
Minthog  
ben követ  
Petre Ghi  
H. pári l  
jaival sze  
akkor éle  
len is. R  
őmillió l  
petróleum  
érdeklébe  
cessziót r  
mas össze  
liberál p  
pedig új  
lap pénz  
Románean  
millió lej  
álltőlag

# Milliók tánca egy petróleumpanama és az Universul szubvenciói között

Törvénytelenül adták ki a dambavítai petróleum-koncessziót, amely több mint százmillió lejtel károsítja meg az államot

Bucuresti, december 20. (Az Új Kelet tud.) A kamara három teljes ülését töltötte be a Minerex és Refoil petróleumvállalatokkal kapcsolatos panamavádak fölötti vita, melynek középpontjába végül is az Universul című lap által kapott állítólagos szubvenciók és a lap különböző visszaéléseinek ügye került. Mint azt már megírtuk, a kormány bizonyos dambavítai állami petróleumtelepek kiaknázására koncessziót adott egy Minerex nevű részvénytársaságnak, amelynek igazgatóságában helyet foglalnak Stetescu gráfovámegyei prefektus, Tatarescu miniszterelnök sőgoa és Petre Ghiață képviselő, a H. csoport egyik vezetője. Minthogy a H. csoport a Tatarescu-kormányt támogatja a liberális pártban, a Dinu Bratianu hívei által irányított Universul éleshangú kampányt indított a Minerex koncessziója ellen és igyekezett kimutatni, hogy ebből kifolyólag az államot több, mint százmillió lejes károsítás érte. A koncessziót rendkívül előnyös feltételek mellett azon a címen adták ki, hogy a szobantorgó területeken előbb költséges kutató munkákat kell elvégezni, annak megállapítása végett, hogy tartalmaznak-e megfelelő mennyiségű olajat. Ezzel szemben köztudomású volt, előzetes furások alapján, hogy az állam tulajdonát képező földet rendkívül gazdagok olajforrásokban.

## Egy panama bonyolalmi

A nacional társaság párt hivatalos lapja, a Dreptatea ezzel kapcsolatosan ugyancsak meggyőző erejű akciókat hozott napfényre, mire a kormány kénytelen volt a Leon iparügyi miniszter által szignált koncessziót megsemmisíteni. Az igen jó összeköttetésekkel rendelkező érdekeltek természetesen nem nyugodtak bele és nemsokkal ezután egy Refoil nevű vállalat kapott koncessziót a petróleumföldök kihasználására. Kiderült, hogy a Refoil igazgatóságában ugyanazok a megfélemlítő összeköttetésekkel rendelkező személyek foglalnak helyet, akik az első koncessziót a Minerex számára készítették. A kamara egyik minapi ülésén Madgearu volt pénzügyminiszter az egész kérdést a kamara elé táarta és rendkívül érdekes részleteket tárt fel a panamáról. Elmondotta, hogy ez év nyarán a minisztertanács éppen Costinescu dr javaslatára semmisítette meg a Minerex részére Manolescu-Srunga akkori iparügyi miniszter által engedélyezett koncessziót. Ezer hektára terjedő területről van szó, amely a dambavítamegyei Lazurile és Comisani községek között húzódik el.

Az első koncesszió megsemmisítése után a Refoil nevű vállalat Stefan Ciocárdel és D. Sfatescu urakkal együttesen ismét megkérve nyerte a terület kizárólagos kiaknázási jogára vonatkozó engedélyt. A legfőbb bányai tanács formai okokból, ab ovo elutasította a kérelmet kedvező véleményezését, hivatalozva arra, hogy a bányatörvény értelmében csak vállalatok és nem magánszemélyek kaphatnak engedélyt petróleumterületek kiaknázására. A miniszterium nem vette ezt a véleményezést figyelembe és két hónappal később a kiaknázás módozataira vonatkozólag kért véleményezést a legfőbb bányai tanácsától, időközben pedig a Refoil, hogy a törvény intézkedéseinek eleget tegyen, Ciocárdel és Sfatescut koопálta igazgatóságának tagjai közé, tehát nem szerepeltek többé magánszemélyként a kérvényben. A miniszterium azonban ezt megelőzőleg kiadta már a koncessziót s ezáltal Madgearu szerint kettős törvénytelenéget követett el: figyelmen kívül hagyta a legfőbb bányatanács véleményezését és kiadott egy koncessziót, amelynek kérvényezői nem feleltek meg a törvény előírásainak.

## Az Universul ötmillió leje

Minthogy az Universul is sorozatos cikkekben követelte a koncesszió megsemmisítését, Petre Ghiață a koncesszióban érdekelt egyik H. párti képviselő, nemcsak Madgearu vádjával szemben védekezett, hanem ugyanakkor éles támadást intézett az Universul ellen is. Rámutatott arra, hogy az Universul ötmillió lejt kapott az Astra Romana nevű petróleumvállaltól, amelynek konkurrenciális érdekében áll, hogy a Refoilnak adott koncessziót megsemmisítsék. Az Universul hatalmas összegeket kapott szubvenció címén a liberális párttól. 1925-ben ötmillió, 1926-ban pedig újabb ötmillió lejt fizetett le a párt a lap pénzárához. 1927 januárjában a Banca Româneasca a liberális párt borsjára ismét ötmillió lejt fizetett ki az Universulnak. Sőt állítólag egyszerre és egy összegben 125 mil-

lió lejt is kapott volna a liberális párttól Stelian Popescu lapja.

Popescu-Necesti volt alminiszter és Ion Zaharov, az Universul két igazgatója, élesen tiltakoztak Ghiață vádjai ellen. Ghiață válaszában rámutatott arra, hogy öt részletben összesen 5 millió 850 ezer lejt vett fel az Universul az Astra Romanától, 1933-ban az Universul éles kampányt indított Malaxa mérnök nagyiparos ellen. Ugyanazon év október 15-én Malaxa mérnök hárommillió lejt fizet be az Universulhoz hirdetés címén és a kampány egyszerre megszűnik. Az Universul a nemzeti öntudat frazeológiájával téveszti meg olvasóit, de előszeretettel kér és kap szubvenciókat idegen vállalatoktól. A Romana Americana 1932 május 20-án egymillió lejt fizet be az Universulhoz. A Creditul Miner ugyanabban az évben két és félmilliót és a következő években egy-egy félmillió lejt inkasszálta.

Radu Lascu gheorghista: Mivel tudja ezt bizonyítani?

Petre Ghiață: Fényképfelvételeim vannak az Universul ideiglenes kasszalapjairól.

Ghiață elmondotta a következőkben, hogy az Universul több millió lejt károsította és károsítja meg a postát. Az Universul 55 ezres példányszámot valloított be a postánál, ezzel szemben ténylegesen 136 ezer példányt expedált. 1924-től 1933-ig naponta 77 ezer lap szállítási díjával károsította meg a lap a postát. Hogy 1933 óta mi van, azt nem tudja, mert a lap példányszáma azóta lényegesen csökkent.

## A zsidó ügyvédek terhére „arányosítást” követel a satumarei ügyvédi kamarában egy gogista ügyvéd-képviselő

Hamis statisztikával operál Barbul Illés Károly beadványa

Satu-Mare, december 20. Satumaren eddig béke uralkodott az ügyvédi kamarában, ezt a harmóniát akarja most felborítani Barbul Illés Károly dr. gogista képviselő, aki beadványt nyújtott be az ügyvédi kamarához s kéri, hogy addig ne vegyenek fel zsidó ügyvédeket és jelöltek, ameddig az arányosítás meg nem történik.

A beadvány indokolásához elferdített statisztikát közöl s fejetetőjére állított érvekkel támasztja alá antiszemita izü kérését.

Az indokolás szerint a román parasztság teljesen elszegényedett, míg a kereskedő és iparos osztály, amelynek tagjai tulajdonban zsidók, ma is kielégítő a gazdasági helyzetük. Ebből kifolyólag a parasztságnak nincs pénze pereskedésre s így nem jut a román ügyvédek részére

kliens. Ugyanakkor a zsidó ügyvédek bőven el vannak látva munkával. Mindaddig, amíg Satumaren annyi román ügyvéd nem lesz, mint zsidó, nem kell zsidó ügyvédeket a kamara tagjai közé felvenni. Ugyanis szerinte csak tíz román ügyvéd működik Satumaron, ebből is öt állami ügyvéd, a zsidó ügyvédek 35-ös létszámával szemben. Holott az igazság az, hogy a román ügyvédek (magán) huszan felül van és a tehetőseges román ügyvédek túl vannak halmozva munkával és igen sok zsidó kliensük van. Sőt maga a beadvány megszerkesztője Barbul I. Károly volt dékán szinten bőven el van látva kisebbbbségi ügyfelekkel s mégis ma a kisebbségi ellen fordult. A beadvány kínos hatást váltott ki a satmari zsidó társadalomban és érdeklődéssel várják a kamara döntését.

## Mihalache elvetette az egységes demokratikus népfreont gondolatát

„Akit aggaszt a demokracia sorsa, lépjen be a nacionalcaranista pártba” — mondja Mihalache Iuniannal sem egyezett meg a nacionalcaranista párt

Bucuresti, december 20. A jobboldali erők előretörésével szemben több helyről is elhangzott az óhaj, hogy mindazon szervezettek, amelyek a demokracia jövőjét féltik, fogjanak össze és az erők összpontosításának sorompójával zárják el az utat a fasizmus uralomra kerülése előtt. A „Zorile” hasábjain Em. Socor nyílt levélben szólította fel Mihalachet, hogy ragadja magához az általános demokratikus freont megszervezésének kezdeményezését. A jobboldal összefogására a baloldali pártok összefogása az egyetlen hathatós válasz.

Másrésről a szociáldemokrata párt vezetői ugyancsak közös demokratikus freont megszervezése érdekében szálltak

sikra. A párt szerdán este igen látogatott gyűlést rendezett Bucurestiben, amelyen Titel Petrescu, Ion Clopotel, majd Iosif Jumanca szenátor fejtegették a demokratikus freont kibővítésének szükségességét. Többi kijelentette, hogy a fasizmus ma már reális, komoly veszedelmet jelent az országra nézve. Különösen az erdélyiekre fájdaalmas ez akik résztvettek a román nemzeti függetlenség kivívásában és akik ezt abban a gondolatban tették, hogy az egyesülés nemcsak nemzeti, hanem társadalmi felszabadulást is jelent. Gogát és az egész fasizma kompániát, amely öt körülveszi, kizárólag az érdekli, hogy vannak vállalatok amelyeknek részvénytápkettjei nem az ők, hanem mások kezél-

## PHILIPS

KARÁCSONYI AKCIÓJA  
AKAR E ÖNMAGÁNAK,  
AVAGY MASOKNAK  
ÖRÖMET SZEREZNI?

PHILIPS-RÁDIÓKÉSZÜLÉK  
OLYAN AJÁNDÉK, AMELY-  
NEK ÉRTÉKE HOSSZU  
ÉVEKEN AT ÁLLANDÓ.

PHILIPS KÉSZÜLÉKET KÉ-  
NYELMES RÉSZLETEKRE  
VÁSÁROLHAT.

PHILIPS 1936-OS MO-  
DELLEI 3 HULLAMHOSZ-  
SZON DOLGOZNAK, —  
ALLOMÁSTABLAZAT-EL-  
SÓRANGU VÉTEL A VILAG  
ÖSSZES ADÓALLOMÁSAI-  
RÓL. MA MÁR KÖNNYEN  
BESZEREZHEŐ

## PHILIPS RADIO



hanghűkörrrel

Popescu-Necesti válaszában ismételtelen fel-szólította Ghiațăt, hogy bizonyítsa be vádjait, ellenkező esetben rágalmozónak fogja minősíteni. A H. pártiak lapja, a Naționalul Nou mai számában az Universul bukásáról ír vezércikket.

ben vannak. Goga annak a „Mica” bányavállalatnak igazgatósági tanácselnöke, amelyek a legnagyobb nyomorúságosabb körülmények között zsákmányolja ki a román mőcök munkáját. A szociáldemokrata párt szervező akciójára volt szükség ahhoz, hogy a nélkülözhető mőcök számára a Micától egy jobb darab kenyeret harcoljanak ki. Ilyen körülmények között — mondotta végül Jumanca — nem lehet komoly demokratikus párt, amely a fasizma veszedelemmel szemben ne ismerné el az erők összefogásának szükségességét.

Magában a nacional caranista pártban Dem. Dobrescu volt bucaresti főpolgármester harcolt azért, hogy a párt lásson hozzá egy progresszív „Népfreont” megszervezéséhez. Másrésztől Iuniannal, meg kezdődtek a tárgyalások abban az irányban, hogy a radikális taranisták térjenek vissza a nacional-taranista pártba. A párt elnöki tanácsa mai ülésén foglalkozott a demokratikus freont megalakításával.

A Curenul szerint az elnökség egyöntetően megállapította, hogy amíg a nacionalcaranista párt programja biztosítja a demokratikus rendszer védelmét, egy ilyen freont kialakítására nincs szükség. Mihalache és Madgearu hangsúlyozták, hogy akiket aggaszt a demokracia sorsa, álljanak a nacionalcaranista párt soraiba, ahol megfelelően szolgálhatják demokratikus intézmények védelmét. Ennek megfelelően elutasították Dem. Dobrescunak a népfreonttal kapcsolatos terveit is. Mihalache kijelentette, hogy nem hajlandó semmilyen akcióhoz hozzájárulni, amely nem fedné teljesen a nacionalcaranista párt programját.

Baloldali körökben meglehetősen kiábrándítólag hatott, hogy a nacionalcaranista párt vezetősége „feleslegesnek” minősítette a demokratikus erők összefogását. Nacionalcaranista körökben mindenesetre hangsúlyozták, hogy ez a határozat nem érinti a Iuniannal megkezdett tárgyalásokat, amelyekre a volt igazságügyminiszternek külföldről való visszatérése után folytatni fognak. Iunian azonban a nacionalcaranista párt vezető tagja volt és a pártba való visszatérése különálló ügy, amely nem hozható összefüggésbe a demokratikus freont kialakításával kapcsolatos javaslatokkal.

A Tempo úgy értesült, hogy Iunian és a nacionalcaranista párt között megkezdett prelimináris tárgyalások nem vezettek eredményre. Iunian atól tart, hogy amennyiben visszatérne a nacionalcaranista pártba, úgy a párt uralomra jutása esetén el fog tűnni minden demokratikus ellenzéki szellem és kontroll a kormány énykedéséi föött. Ezzel szemben Lupu dr ígéretet tett Iuniannak arra, hogy a nacionalcaranisták támogatni fogják őt a demokratikus erők összefogására irányuló ténykedésben. Iunian külföldről való visszatérése után ebben a szellemben káltványt fog intézni az ország lakosságához.

# SPORT

## Sportünnepély és ismerkedési tea-deután egészsíti ki a sighet-i Makkabi-konferenciát

Cluj, december 20. (Az Uj Kelet tud.) Az erdélyi zsidó sportegyesületek december 25-i sighet-i konferenciáját illetően az Erdélyrészi Makkabi Szervezet elnöksége és a sighet-i Sámson vezetősége között, amely a konferenciát rendezte, a programra nézve megörözt a végleges döntés. Eszerint a konferencia december 25-én, szerdán reggel 10 órakor a Jont kistermében kezdődik és rövid ebédszüneti megszakítással tart a délutáni órákig, amikor a sighet-i Sámson vezetősége ismerkedési teadélután rendez, amelyen a zsidó sport összes vezetői részt vesznek. Este sportünnepély lesz, amelynek műsorát az aradi Hakoah tornaszárdaja adja. A díszóra műsora a következő: Hölgyek szabadgyakorlata, férfiak szabadgyakorlata, hölgyek korlátlan, férfiak korlátlan, ritmikus torna, női perter-torna, férfiak nyuj-on, hölgyek botgyakorlata, férfiak buzogánygyakorlata.

Az Erdélyrészi Makkabi Szervezet elnöksége egyböként közli, hogy az utazás kedden este a Rapiddal történik, azzal a Rapiddal, amely éjjel 1 óra 18 perckor érkezik Oradea-ra. A Rapiddal Oradea-ra kell érkezzenek: Brasov, Bis'rița, Targumures és Cluj delegátusai, ahol csatlakoznak az oradeai, aradi és timisoarai delegátusok, majd innen éjjel fél 3 órakor indulnak Sighet felé, ahova érkezés reggel 8 óra 10 perckor. Visszatérés december 26-án, csütörtökön délelőtt a gyorsall olyképpen, hogy aznap mindenki hazakerhet lakhelyére. Felkérének a timisoarai Kadima, oradeai Makkabi, targumuresti Makkabi és bis'riței Makkabi elnökségek, hogy végleges delegátusok nevét táviratban azonnal közöljék az aradi elnökséggel, hogy az elszállásolás ügyében gondoskodás történhessen.

### A Haggibbor közgyűléséről.

## Áldásos tevékenységet fejt ki a Haggibbor sportambulanciája

Cluj, december 20. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor testnevelési programjában jelentős szerepet játszik az aig pár hetes sportambulancia. Az ambulancia működéséről a Haggibbor közgyűlésén dr Szénási Vilmos számolt be a következőkben:

A sportambulatorium működését f. év október 8-án kezdte meg a helyi Zsidó Kórháztól rendelkezésünkre bocsá ott belgyógyászati rendelő helyiségben. Az ambulancia felszerelése áll egy magasságmérőből, hosszúságmérőből, a tüdő légtartalmának mérésére szolgáló spirometerről, továbbá a megszórt belgyógyászati vizsgáló eszközökből. Az egyes levizsgált sportolók adatairól az ambulancia kartoték-rendszert fektet fel.

A Zsidó Kórház igazgatósága a f. év szeptember 4-én két átrútaban nemcsak az ambulancia vizsgálóhelyiségének használatát engedélyezte, de lehetővé tette sportolók számára a vegyi, röntgen- és electrokardiographiai laboratóriumok igénybevételét is és felajánlotta a kórház specialstáinak konzultációját. Mindezen előnyökkel természetesen sporttestvéreink érdekében éltünk is, valahányszor szükségesnek bizonyult az.

Eddigi működésünket a következőkben foglaljuk össze:

Levizsgáltunk 60 sportolót, akik közül 55 volt a Haggibbor aktív tagja. Egyesületesen kivüli volt egy Haggibbor sportolónk között 53 férfi volt és 2 nő. Szakosztály szerint: 52 a torna- és 3 a teniszszakosztálynak volt tagja. A megvizsgált vizsgálatok alapján 1-et minden sporttevékenységre alkalmatlannak nyilvánítottunk, miután olyan műéti beavatkozásokat szenvedett el, hogy számára a sportműködés életveszéllyel jár. A többi 54 megvizsgált chavér sportolásra alkalmas. Általános tapasztalatunk, hogy ifjaink meglehetősen egészséges szervezetűek, jelentősebb szervi hibákat alig konstatalunk, azonban eddigi galut-életmódjuk miatt véznák.

### I. Silone:

## Fontamara

Maraca földhőstapadt parasztainak, akik a Mussolini büszke, mert csak egyszer eszik naponta, szines életleírás a faizsuzat uralma alatt.

Ára 60 lej

Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

A lecszebb és legolesobb

## Ajándék

egy ruhának való selyem, vagy egy selyem sál

# GALLIA

CLUJ, Str. Gen. Neculcea No. 2. (Palatul Renner)

erőtlenek, fejletlen izomzatúak és csontozattal bírnak. Mindezekért tehát többszörösen fontos, hogy chavérjeink a jövőben intenzívebb sport- (és főképpen torna) tevékenységet folytassanak, hogy testüket megedzzék és ezáltal egy szebb jövőnek az alapját megvessék.

Hogy mennyire előnyös a sportolók előzetes vizsgálata, bizonyítja azon tény, hogy a megvizsgált sportolók között nem egynél találtunk olyan kóros tüneteket, melyek — bár nem bírtak egy szervi elváltozás lényegével

— mégis az illető sportolót bizonyos sportágak megszorítására korlátozta.

A megállapítottak csupán a sportambulancia működésének fontosságát kívánják igazolni, ezért a jövőben az ambulancia fokozottabban mértékben fog igyekezni kitűzött célját megvalósítani.

Braddock nehézsúlyú ökölvívó világbajnok 1936 június folyamán Schmelliengge, majd augusztusban Washingtonban Joe Louis-sal mérkőzött meg.

# KÖZGAZDASÁG

## Szankciókat alkalmaz a jegybank azokkal az importörökkel szemben, akik nem fizették ki a behozott áruk ellenértékét

Bucuresti, december 20. (Az Uj Kelet tud.) A Banca Nationala korábban kategorikus felszólítást intézett az importörökhöz, hogy az általuk külföldről behozott áruk ellenértékét meghatározott időn belül fizessék be. Ennek a határidőnek elteltével a Banca Nationala kimutatást készített a késedelmesen fizető importörökről, akikkel szemben szankciókat fog alkalmazni, így többek között az illeök számára az importengedélyek kiadásának megtagadását fogja kérni.

Ezt a szigorú felépést azzal magyarázza a jegybank igazgatósága, hogy mindazon ideig, amíg az importörök nem tesznek eleget fizetési feltételeiknek, a jegybank sem tudja teljesíteni az exportörökkel szemben azt a kötelezettségét, hogy az általuk befizetett devizák lej-ellenértékét rendelkezésükre bocsássa. Így történt meg, hogy a jegybank kénytelen volt előbb a drachma, majd a lira devizák ellenértékének kifizetését az exportöröknek megtagadni.

5 százalékos tolerancia a kompenzációs im portnál. A pénzügyminisztérium a következő körrendeletet intézte a vámhivatalokhoz: A legfelsőbb kontingentálási bizottság f. évi november 15-iki határozata alapján a pénzügyminisztérium értesítette a vámhivatalokat, hogy a kompenzációs behozataloknál az áru súlyánál 5 százalékos toleranciát engedélyez, anélkül, hogy az árut kísérő okmányokban, számlákon ez az eltérés értékben is feltüntethető legyen. Ezt az intézkedést a kompenzációs behozatali engedélyek kiadásánál is figyelembe fogják venni.

Perel a Borgói Papirgyár volt főrészvényese. 9 éve húzódik az a per, melyet Altmann volt wieni papirgyári igazgató indított a Borgói Papirgyár r. t. ellen. Altmann annak idején 50%-os részesedéssel volt érdekelve a Borgónál, olyképpen, hogy a gyárba gépi apporttal társult be. A papirgyár alapitókéje annakidején 12 millió lej volt, melyből Altmann részesedése 6 millió lej értékű részvényt tett ki, mely részvényeket letétbe kellett volna a papirgyárnak helyezni akkor, amikor a gépek használhatóságáról meggyőződött. Később Altmann és a gyár igazgatósá-

ga között differenciák támadtak. Altmann a gyárból kizárták, részvényeit nem adták át, ami miatt a wieni nagyiparos 3 millió lej kártérítés megterítéséért és a letét kiadásáért pert indított a Borgói Papirgyár ellen, mely pert első és második fokon elveszített, minthogy a kártérítési keresetet figyelme nem vették. A papirgyár részvénytőkéjét időközben 6 millió lejről 60.000 lejre írták le. Altmann a per beadása napján részvényeinek értékét 3 millió lejre becsülte és ezen összegre perelte a gyárat is. A Casatia a mult hétre tüzött ki tárgyalást ez ügyben, amelyet azonban időhiány miatt nem tartottak meg és azt 1936 május 14-re halasztották.

Megegyezés a Gallia-selyemgyár és a Buhusi között. A Gallia selyemgyár érdeke tranzakciót kötött a Buhusi posztógyári kon szernnel. Minthogy a selyemgyár ténylegesen szerezte csak 6 hónapig tart, a gyár lerakatai az év egy részében nincsenek kellőképp foglalkoztatva. Emiatt a Gallia igazgatósága már korábban tárgyalta arra nézve, hogy a fióküzlete számára női szövetekben endetuli raktárakat tarthasson. Legutóbb a Gallia és a Buhusi között oly megállapodás jött létre, mely szerint a Gallia fix számlára per cassa átvész meghatározott mennyiségű francia desszainu női szöveteket a Buhustól, mely desszainekre nézve kizárólagossági joga van. Ezeket a szöveteket a Gallia saját márkájával hozza fiókjai révén piacra.

Rendelet a számlák felülbélyegzéséről. A pénzügyminisztérium bélyegügyi osztálya közli, hogy ha az utazók oly lezáított áruk számlájára eszközölnék nyugtázásokat az általuk fölvetett összegekről, mely számlák szabályszerűen fel vannak bélyegve, úgy külön felülbélyegzés nem szükséges, illetve az utazók által fölvetett összegről külön számla-bélyegyet leróni nem kell. Az ellenőrzésekkel kapcsolatban egyes hatósági közegek néhány napi mulasztás és restancia miatt már bírósági joggyakorlatot vesznek fel. Mihez tartás végett közöljük, hogy a nyolc napot meg nem haladó könyvelési hátrálék az eddigi joggyakorlat alapján még nem tekinthető büntetőendő mulasztásnak és így az ily bírósági joggyakorlat ellen beadott kontestációk eredményre vezetnek.

Szabadforgalmi valutakurzusok. Tegnap Bucurestiben a következő szabadforgalmi valutakurzusokat jegyezték: francia frank 13.20—13.30 lej, svájci frank 64.50—65 lej, belga 33—34 lej, dollár 198—200 lej, font sterling 980—990 lej, olasz lira 11—11.50 lej, holland forint 130—135 lej, Rentenmark 55—56 lej, cseh korona 7.50—7.60 lej, shilling 37.50—38 lej, dinár 3.90—4 lej, zloti 37—37.50 lej, drachma 1.75—1.85 lej, török font 140—150 lej, pengő 37—38 lej, léva 1.80—1.90 lej, Napoleon arany 1320—1330 lej, aranyfont 1630—1640 lej. — A hivatalos jegyzések ezzel szemben a következők: francia frank 6.60—6.90 lej, svájci frank 32.55—33.40 lej, belgas 17—18 lej, font sterling 490—500 lej, olasz lira 8.30—9.00 lej, török font 78—81 lej, dollár 99—110 lej, Rentenmark 38—40 lej, holland forint 67—69 lej, cseh korona 4—4.50 lej, pengő 24—26 lej, shilling 23—24.60 lej, zloti 18.80—19.50 lej, dinár 2.20—2.50 lej, drachma 0.80—1.10 lej, léva 0.90—1.20 lej.

Nem tudják bejegyezteni a cluji háztulajdonosok hitelszövetkezetét. A cluji Háztulajdonosok Szövetségének égisze alatt hónapokkal ezel-tt hitelszövetkezet alakult, melynek alapszabályait benyújtották a helyi „Zorile” szövetkezeti föderációhoz. A föderáció a törvény szerint a beadástól számított 30 nap alatt nyilatkoznia kellett volna, de sem nem nyilatkozott, sem az elutasítás okát nem közölte és így jogszerűen a bíróság köteles volna a szövetkezetet bejegyezni. Minthogy azonban a 4 eredeti alapszabályt a föderáció azzal a kifogással, hogy a szövetkezet 150.000 lej részjegytőkéje nem elégséges, felterjesztette az Oficiul National a Cooperatiilei-bez, a szövetkezet vezetőségének egyetlen alapszabály sincs birtokában, hogy a bejegyzést a bíróságnál kieszközölje. Az az érdekes kérdés merült fel, hogy ha az Oficiul National a Cooperatiilei-nél az alapszabályokat nem fogadja el és erről a törvény intézkedésével elenére 30 napon tul hoz döntést, van-e helye jogorvoslatnak, minthogy szövetkezeti ügyek kezeti ügyekben az Oficiul az utolsó fórum.

1936 június 30-ig kell becsereélniök a bankoknak a jellegű betétkönyveket. Az új banktörvény kötelezőleg előírja, hogy a pénztételek a jövőben csak névre szóló betétkönyveket adhatnak ki, illetve jellegű betétkönyvek kiállítására nincs jogosultságuk. Ennek a rendeletnek a végrehajtására a bankok legutóbb ez év december 31-ig kaptak haladékot. A legfőbb bankártaács most ezt a türelmi időt 1936 június 30-ig meghosszabbította. Ezen idő alatt azonban a könyvecserebe új bejegyzés nem eszközölhető.

Simleul-Silvanein a

## „MEDVE SZÁLLODA”

étterem és kávéház, üzlet bére vételére ügyes szakmabeli bérlet keresek. Rosenberg Mária tulajdonos.



רָאוּד יָמִי תַרְזֵן-יִשְׂרָאֵלִי

חֵיפָה

PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd.  
HAIFA

Az első Zsidó Tengerhajózási Társaság hajóinak menetrendje:

### Indul Constanfából:

Har Cion	december 29
Har Carmel	január 5
Har Cion	január 14
Har Carmel	december 28

### Jegyárak:

Constanța—Haifa

I. osztály Lei 6000

II. osztály Lei 4000

Constanța—Haifa és vissza

I. osztály Lei 9000

II. osztály Lei 7000

Jegyeket kibocsát és mindennemű felvilágosítással szolgál: Az erdélyi, bánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai veszerképviselők:

## UJ KELET utazási osztálya

Vidéken az Uj Kelet fiókkiadóhivatalai és tudóstói szolgálnak felvilágosítással.

## Egym vezet

Bucuresti, de (tud.) A fővárosi tájékoztató és belügyminisztérium, pitja, hogy az lom uralkodik, lyezik, hogy a jövőben különö a huligan akció vagy fajgyűlöle gal szemben. A kifejté, hogy születt meg, nem akartak k Tatarscutanak nyilatkozatától. azért gyűlték érdeklében fogó ról tanácskozta tel indokoltnak hatósági vezető hogy letegadj szemforgató és teyenek közzé hatóság ilyen mittálására.

Összegyűlte torok, miniszter logos és lovas gyűlékezetből a jön ki: „A nyert, hogy a rjesen kielégítő.” szerűen „kielég elgítő”. Ami a rend, mint amil hetne. A komm jelenté, hogy elleni harc, mel véte intézménye is körülménye lyik. A norma belügyminiszter az uccai verek azt, hogy az ü zati jogaitat g azonban tovább áldolgozták az utóbbi időben huligan excessz ritása érdekében

A közvélemé i, mintha az lónának azzal, sok csak szöv belügyminiszter legfőbb szerve

## Zionba

## Zion

rendez és tételek m

## Pale

a Közel-E POLONIA HAR CA Felvilágo vesen sz Calea Vi POLSKI. Képvisel Erdélyi Dr. Str. Cluj, Str. Bánáti k Reitter Ern Timisoar Bihor vm Kirsch Tib Oradea, Str.

# Egymás ellen harcolnak a jobboldali szervezetek a közelgő részleges választásokon

Miért hiúsultak meg a Vaida és Goga közötti tárgyalások?  
Inculet belügyminiszter es a képmutatás

Bucuresti, december 20. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosi lapok behatóan kommentálják a belügyminisztérium hivatalos kommunikációját, amely egyrészt megállapítja, hogy az országban rend és nyugalom uralkodik, másrésztől kilátásba helyezik, hogy a rendfenntartó hatóságok a jövőben különös eréllyel fognak fellépni a huligán akciókkal, valamint az osztály- vagy fajgyűlöltre uszító megnyilatkozásokkal szemben. A Dreptatea mai számában kifejezi, hogy ez a közlemény olyképpen született meg, hogy Inculet és Titeanu nem akartak képmutatásban elmaradni Tatarcsunak a kamarában felolvasott nyilatkozatától. Ha a hatóságok vezetői azért gyűltek össze, hogy a közbiztonság érdekében fogantatosított intézkedésekről tanácskozzanak, úgy ez az összejevetel indokoltnak mondható. Ha azonban a hatósági vezetők csak azért ültek össze, hogy letegadják a valóságot s azután szemforgató és neveléses kommunikátégyenek közzé, úgy nem volt szükség a hatóság ilyen formában történő kompromittálására.

„Teljesen kielégítő”

Összegyűltek inspektorok és főinspektorok, miniszterek és alminiszterek, gyalogos és lovas csendőrök, hogy ebből a gyűléseztől a következő mondat kerüljön ki: „A jelentésből megállapítást nyert, hogy a rend az állam területén teljesen kielégítő.” Szóval nem is egész egyszerűen „kielégítő”, hanem „teljesen kielégítő”. Ami azt jelenti, hogy nagyobb rend, mint amilyen most van, nem is lehetne. A kommuniké a következőkben kifejti, hogy a „szélsőséges áramlatok elleni harc, melyeknek célja az állam alapvető intézményeinek aláaknázása, normális körülmények között és hatáson folyik.” A normális körülmények alatt a belügyminiszter bizonyára a maiakat érti, az uccai verekedéseket, az agitációkat s azt, hogy az ügyvédek képtelenek szavazati jogaikat gyakorolni. A közvélemény azonban tovább megy és azt állítja, hogy kidolgozták az összes intézkedéseket, az utóbbi időben szórványosan elforduló huligán excesszusok gyors, radikális kiiktatása érdekében.

Mire jó a „kidolgozás”?

A közvélemény azt az impressziót kelti, mintha az illetékesek elégedetlenek volnának azzal, hogy a huligán excesszusok csak szórványosan fordulnak elő. A belügyminiszter, mint ezen excesszusok legfőbb szervezője, önmagának tesz szem-

rehányásokat ezért. A közvélemény igyekszik megnyugtatni, hogy kidolgozták a huligán-excesszusok elleni intézkedéseket. Tudjuk mi, hogy ez mit jelent. Ilyen „kidolgozást” csináltak az ügyvédkamarai választások előtt is, tudjuk, hogy mi következett Inculet előzetes kidolgozása után. A közvélemény ezen ártatlan mondatát olvasva, önkénytelenül kérdezi az ember, vajjon mi mindent készít elő még Inculet?

Hol fog vajjon megisméltódni a rend amely az ügyvédkamarai választásokon uralkodott? Mert ahol Inculet, valamit kidolgoz, ott kataklizmának kell bekövetkeznie. A közvélemény általában azt a hitet igyekszik kelteni, hogy a belügyminiszteriumnak módjában van radikálisan kiirtani a huligán excesszusokat. Ebben esetben miért engedték meg azt, hogy emberek heteken keresztül véresre verjenek uccán, vilamosokon? Mert ha ezeket az erőszakosságokat meg lehetett volna akadályozni és még sem tették meg, úgy ez azt jelenti, hogy az erőszakosságokat meg lehetett volna akadályozni és még sem tették meg és azt jelenti, hogy az erőszakosságok hatósági engedéllyel történtek. Inculet kommunikéje valóságos emlékműve a szemforgatásnak és a hazugságoknak.

Felbomlott a jobboldali blokk

Tegnap számunkban Vaida Sándor bucaresti beszédét kommentálva megírtuk, hogy a jobboldal körében rendkívüli kiábrándítólag hatottak a volt miniszterelnök megállapításai. A mai bucaresti lapok már arról adnak hírt, hogy a jobboldali blokk rövid és nem tulságosan boldog együttélés után felbomlott. A Credinta szerint Vaida el van határozva arra, hogy

a közelgő részleges választásokon a vezetése alatt álló Frontul Romanesc külön jelölteket léptessen fel. A Curentui is megerősíti, hogy a nacionalista pártok még mindig nem állapodtak meg az időközi választások jelöltjei személyében. Vaida és Goga tegnapi újabb tárgyalásai eredménytelenül zárultak le. Egyelőre az a helyzet, hogy Suceava megyében a Frontul Romanesc részére Tudoras jelölti magát, míg a keresztény nemzeti párt Caiza professzort jelöli. Severin megyében Gogával szemben Vlad Aurel lép fel vaidista programmal, Hunedoaraban a Frontul Romanesc magát Vaida Sándort jelöli, míg a keresztény nemzeti párt még nem egyezett meg jelöltje személyében. A jobboldali blokkban bekövetkezett szakadás oka elsősorban Vaida Sándor beszéde volt, aki egyrészt élesen tiltakozott a többi jobboldali csoportokkal való mindenféle fúzió ellen és a Frontul Romanescet jelölte meg, mint a nacionalista áramlat legnagyobb hivatott képviselőjét, másrésztől kijelentette, hogy uralomra jutása esetén programjának csak mintegy 30 százalékát tudná megvalósítani. Vaida nem ért egyet Gogával abban, hogy ez folyton közeli hatalomra kerülését igéri híveinek, holott ez a kérdés távolról sem aktuális. A jobboldali blokk megteremtése D. R. Ioanitecu műve volt. Vaida azonban nem ajlandó megkötött kezekkel belépni Cuza professor ideológiai börtönébe, Goga Octaviant illetőleg sincs különösebb bizalommal. Alkalma volt hosszú és katasztrófális személyes tapasztalatok árán megismerni. A nacionalista blokk szétállításának minden bizonnyal meg lesznek a maga politikai következményei.

## Elfoglák a Discom-rablógyilkosság három tettesét

A negyedik, szökésben levő cigánynak is nyomában van a rendőrség. Hogyan történt a gyilkosság?

Cluj, december 20. Jelentette az Uj Kelet, hogy az oradeai rendőrség szerdán éjjel egy Varga Sándor nevezetű cigányt fogott el, aki kocsmái kölkekezésével tünt fel az ottani hatóságoknak. A rongyos öltözötű cigány ugyanis, néhány nap óta tartózkodott Oradean, ahol hatalmas mulatozásokat csapott a külvárosi kocsmban és a mulatozások után mindig ezres bankókkal fizetett.

Letartóztatása után kikutatták zsebeit és két ötszáz, két ezres bankót továbbá mintegy ezer lej értékű aprópénzt találtak nála. A rendőrség eredetileg azt hitte, hogy talán pénzhamisítót tartóztatott le, mire tüzetes vizsgálat alá vetették a bankjegyeket. Rövidesen megállapítást nyert, hogy a bankjegyek nem hamisak, a két ötszáz lejesen azonban vérfoltoknak a nyomai látszottak.

Ekkor hozták összefüggésbe Vargát először a Discom gyilkossággal. Az oradeai rendőrség nem akart beavatkozni a nyomozásba és ezért csütörtökön reggel a cigányt vasra verve áthozták Clujra. Drăghiciu rendőrigazgató rögtön kihallgatásnak vetette alá Vargát, aki azonban hevesen tiltakozott az ellen, hogy a gyilkosságához bármilyen köze is lenne. Tegnap délután aztán detektívek mentek ki Ferresti községbe, felkeresték a cigány lakóhelyét, házkutatást tartottak és a szekrények alatt elrejtve két véres csizmát találtak. Ez az újabb felfedezés teljesen megerősítette a rendőrséget azt a feltevést, hogy Varga Sándor a vultureni gyilkos. Tovább folytatták a kihallgatását, bizonyítékokat sorakoztattak fel, mire Varga tegnap este nyolc órakor bevallotta, hogy ő a rablógyilkosság egyik tettese, a további kérdések során pedig megnevezte bűntársait is, akikkel együtt

követte el az utóbbi idők egyik legborzalmasabb büncselekményét.

A késő éjjeli órákban Pop, ügyész, Popa csendőrnagy és Drăghiciu rendőrkapitány autóval vultureni községbe hajtottak és a gyilkosság két másik tettesét Majláth Pétert és Szilágyi Istvánt elfoglák. A gyilkosság negyedik tettese azonban időközben ugylátszik neszét vehette, hogy le akarják tartóztatni és megszökött. Kézrekerítése érdekében a rendőrség komoly intézkedéseket tett.

A két ujonnan letartóztatott gyilkos cigányt behozták Clujra és még az éj folyamán megkezdtek kihallgatásukat. Egy előre tagadásban vannak, de Varga részletesen ismertette a rendőrséggel a gyilkosság egész lefolyását.

A négy cigány már jóelőre elhatározta, hogy adott alkalommal meglesik a Discom kocsi s elrabolják kisérőitől a pénzt. Mikor a megállapított nap elérkezett mind a négyen bunkókkal és késekkel felfegyverkezve mentek ki a falu határába és egy elrejtett helyen várták, hogy a kocsi megérkezzék. Az adott pillanatban, mikor a kocsi feltűnt, előlépett az egyik utonálló és megkérdezte Lázár Miksától, hogy nem vinné-e el a szomszéd faluig. Lázár azt felelte, hogy ez szabályellenes és tovább akart hajtani.

Ekkor azonban előugrott egy másik cigány, hirtelen megállította a lovakat és ugyanabban a pillanatban két bűntársuk, akik a kocsi mögé lopóztak, bunkóikkal fejbeütötték a gyanútlan Lázárt és fiát. Majd mind a négyen előkapták késeiket és addig döfték áldozataik testébe, amíg úgy látszott, hogy élet van még bennük. Ezután elvették a pénzt és a dohányt, majd utnak indították a lovakat és éjjel, mikor már senki sem járt a falusi uccá-

## AJÁNDÉKOK!



Ennek a kényes problémának, amelyet nagy körültekintéssel kell megoldania jó hírneve érdekében, kifünő megoldása van. A Rheinek & Cie ház, amelynek termékei évtizedek óta kifünő hírnevnek örvendenek, egyszerű idéával szolgál: Rheinek pezsgő. Minden házban, minden alkalomra, barátságból, tiszteletből, intím jóbarátoknak néhány üveg Rheinek pezsgő a legjobb benyomást fogja kelteni. Az ajándékok divalja a mostani idényre a pezsgő!

Válassza a Rheinek márkát, ami a minőség biztosítéka.

# RHEINEK

pezsgő

kon visszalopóztak lakásaikba.

A rendőrségen szóról-szóra jegyzőkönyvbe foglalták Varga vallomását, amit majd felolvassanak a másik két letartóztatottnak is remélve, hogy erre majd bevallják ők is a gyilkosságot.

A bűntény rekonstruálására valószínűleg csak a negyedik tettes kézrekerítése után kerül sor.

— Chanuka-estély Gherlan. Chanuka alkalmából a gherlai zsidóság ma, szombaton este 9 órai kezdettel, a Corona kávéház helyiségeiben nagyszabású táncmulatságot rendez. Az estély iránti érdeklődés nemcsak a város, hanem a vidék zsidósága körében is igen nagy, úgy, hogy rekordközönségre számíthatnak. A rendezés irányításának farsadagos munkáját a WIZO élén álló új munkabizottság: Fenyvesi Józsefné, Kepes Aladárné, Salamon Sándorné, és Simberger Gézané irányítják.

— A világ legnagyobb papírgyára. Londonból jelentik: Az Edward-Lloyd cég Kimsleyben felépítette a világ legnagyobb papírgyárát. Az óriási gyár építésében 7½ millió téglát használtak fel. Az építés költsége meghaladja a másfélmillió fontsterlinget. A gyár termelése heti 1200 tonna, vagy percekint 466 méter újságpapír. Hetenkint 8000 tonna szenet fogyaszt a telep, amelynek 15,000 kilowattos turbogenerátora van a villamosáram fejlesztésére.

— Ócskavas lesz a „Majestic”-ből. A világ egyik legnagyobb tengeralattjáró hajója, a „Majestic”, februárban teszi meg utolsó tengeri útját. Amint Newyorkból Southamptonba visszaérkezik, kivonják a forgalomból, leszerelik és alkatrészeit elárverezik. A „Majestic” Németországban készült és eredetileg „Bismarck” volt a neve. 1921-ben, közvetlenül a megépítés után, került az angolok birtokába, akik a német jóváérteli számla javára írják a hajó értékét. Az 56,914 tonnás hajó hosszú ideig a világ leghatalmasabb óceánjáró gőzöse volt, mindaddig, amíg a közelmúltban a franciák el nem készítették a „Normandie”-t. Angliában „Queen Mary” után ma is ez a második legnagyobb hajója. A „Majestic” eddig négyszázszor tette meg az utat Anglia és Amerika között, ami összesen körülbelül 1,250,000 tengeri mérföldnek felel meg.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:  
HIRDESEN AZ UJ KELETEN

Zionba  
a Zion Lloyd-al  
**Zion Lloyd**  
rendez és közvetít a legelőnyösebb feltételek mellett utazásokat  
Palesztinába  
a Közép-Keletre, a DACIA, ROMANIA, POLONIA, KOSCIUSZKO, HAR CION HAR CARMEL és BLGAR hajókon. Felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk. Központ: Bucuresti, Calea Victoriei 33. Director: M. JAMPOLSKI.  
Képviseltek:  
Erdélyi központi képviselő:  
**Dr. Neumann Vilmos**  
Cluj, Str. Berthelot 12. Telefon 6-82  
Bánáti képviselő:  
**Reitter Ernő**  
Timisoara, IV. Str. Bounaz 5.  
Bihar vm. és Oradea részére:  
**Kirsch Tibor**  
Oradea, Str. N. Iorga 21. Telefon 7-52.

**„LYON” Szálloda** „VENETIA” Szálloda  
 Bucaresti, Calea Grivitei 90. Bucaresti, Str. Pictor Grigorescu 12.

**Teljesen átalakítva**

Hűség-meleg víz, központi fűtés, lift.

Szobák 70 lejtől kezdve.

# CHANUKA

Irta: Gábel Sándor

A zsidó nép szenvedéseiben, üldözéseiben bővelkedő történelmében egymást érik az idegen uralmak szörnyűségei egészen napjainkig. Elpusztíthatatlan szívósságán, szilárd akaraterején és történelmi elhivatottságán végül megtörik minden kísérlet, melynek célja és egyedüli programja a zsidó népet aaptörvényeitől eltávolítani, tanaitól való hűtlen elhagyásra rábírni. Rengeg üldözöttségnek, megátáztatásnak volt a cél a szülő-oka. Az önvédelmi harc azonban végeredményben mindig a zsidó nép győzelmével végződött, mert egyetlen erőssége, biztos sebezhetetlen oldala, az örökéletű zsidó tan hűségének páncélja volt és maradt a legkegyetlenebb harcokban is a zsidóságának. És ha voltak is időleges vereségei és veszteségei a folytonos önvédelmi harcokban a történelem sok évezredes folyamán, ezeknek okai minden alkalommal a pillanatnyi eltántorodás, a kétkedés, a történelmi elhivatottságban és népi kiváltságosságában való hitetlen lankadás volt.

Amikor a Szentföld a világhódító Nagy Sándor fohatalma alá került, sok megaláztatás és elnyomatás lett osztályrészül a zsidóságnak, mert az előző háborúban a perzsa uralmat támogatta. Már akkor megnyilvánult a zsidóságának a későbbi évszázadokban oly gyakran megismétlődött ütköző szerepe a két, világhatalomra törekvő nép között. Nagy Sándor a zsidók valóságos megszeretettje. Bár eredeti szándéka az volt, hogy Jeruzsálemet földig lerombolja, ettől a zsidók hódoló küldöttsége térítte el. Simon, az igazságos szavai győzték meg a hatalmas hódítót szörnyű vandál szándékától való eltérés helyességéről, később teljes vallászatbadsággal honorálta a böcs tanácsot és a zsidóság önzetlen lojalitását. A nagy utalódo halálával annak toleráns szelleme is eltűnt, lényegesen romlott a zsidók helyzete, mert Nagy Sándor hadseregének vezérei közötti hatalmi versengés ütközőpontjába került a zsidóság. Ptolemaeus Lagi erőszakos seregével egész Palesztina földjét legázta, bevette Jeruzsálemet, ahonnan rengeteg foglyot vitt magával egyiptomi hadseregébe. Az egyiptomi uralom idővel fejlett kulturális jelteget ütött, a zsidók tudományos képzettségét, kultikus szellemét az egyiptomi uralom saját fejlesztésére igyekezett gyümölcsöztetni. Ptolemaeus Filadelfhus hetven zsidó tudós által a Bibliát görög nyelvre fordította le, mely fordítás — dacára a tudósok egyenkénti szigorú elkülönítésének — csodálatos egységességgel került nyilvánosságra. Ez a híres bil'afordi, a Septuaginta, vette meg a görög tudományosság a'p'ait.

Nagy Antiochus 206-ban elfoglalta Palesztina földjét. A zsidó nép ezután minden ideálját és életcélját a maradéknélküli asszimilációban, a görög kultúrának véte felvételében, vehemens erővel vetette magát bele a görög kultúrával kendőzött erkölcsi elenség fertőjébe. A tetszetős és könnyű görög pogány kultuszok és szokások meghódították a zsidóság nagy részét, amely va'óságos megváltást látott az uralkodó környezethez való hasonlóság lehetőségében. Egész jelentős vidékek zsidó lakossága hódolt be a tetszetős külső kultuszának és örömmel üdvözölte az eddig tilosnak tartott évezetek újabb lehetőségeit. Ezek a görög-pogány életfelfogású zsidók, az u. n. hellenisták csakhamar tulsulyba kerültek és magukhoz ragadták a szíriai hatalmak segítségére a főpapi méltóságot is. Ezzel febecsülhetetlen kárt okoztak és pusztítást végeztek Izrael népének sorai között. A zsidó vallás tradíciót hamisítatlan ősi formában egyedül Jeruzsálemben sikerült fenntartani, gátat vetve a pusztító, káros áradatnak. Megkezdődött magában a zsidóságban is egy belső meg-hasonulás, amely sokkal nagyobb veszélyt rejtett magában, mint a nyílt külső ellenség-gel viselt háboruszkodása. Ezt a belső meg-hasonlást használta ki Antiochus Epiphanes, bevonulva hatalmas seregével a szent városba és rejtetenes kegyetlenséggel több mint negyven ezer embert mérszárított le, rengeteget hurcoltatott rabszolgaságba. A szentélybe behatolva, azt megszenteltette, az összes arany és ezüst szentedényeket zsákmánnyá ejtette. Egyik vezére jóindulatot színlte a zsidósággal szemben, ám már az első szombaton megrohanta seregével ima- és

tanházaikat, a férfiakat leölte, a nőket és gyermekeket szíriai rabszolgaságba hurcoltatta. Jeruzsálem zsidóinak tekintélyes része földönfutóvá vált, elbujdosott. A nagy hangon hirdette a görög-zsidó testvériség eszméjének megvolt a nyílt eredménye! Ez volt a jutalma annak, hogy a zsidó nép jelentékeny része megtagadta saját vallási tradícióját, idegen kultuszok szolgálatába szegődött. Mint a legtöbb zsidó ellenségnek, Aniochusnak is vég-célja az volt, hogy a zsidó valást végleg ki-irtsa. A vallásgyakorlatot megtiltotta, a törtekereseket elégette, a hitükhöz ragaszkodókat kivégeztette. A gyengébbek elszakadtak a zsidó közösségtől, áttértek a pogány hitre, soknak sikerült azonban megmenekülni a biztos halál elől, barlangokba bujta, gyökerekkel táplálkoztak.

Az elűzött, bujdosó nép fitt mindegyre jobban és belsőségesebben áhatotta a sok dicső vértanu szelleme, a száműzöttek meg-ható ragaszkodást érezték a szent hagyományok iránt, kitartásukat megőrizte a sok martirhalált halt testvérek szelleme.

Amidőn a hatalom emberei a Modaim városban lakó Matiszjohn Chasmonii családját a pogány kultusz elismerésére és követésére szólították fel, Matiszjohn ezt megtagadta, ol'árait lerombolta, nyílt harc indult meg a még megmaradt maroknyi hitüek végleges kirtására. Matiszjohn és hős fia a hegyek

közé menekültek, ahonnan kirohanásokat kezdtek a körüjük csoportosuló kis táborral. Az ilyen csa ározások folyamán levertek Philipust, a szíriaiak egyik vezérét, így öntöttek bizalmat és lelkesedést a megfogyatkozott és szé szóródott zsidók már-már végleg csüggedő lelkébe. Matiszjohn fia, Juda Makkabi több ízben ütközött meg az ellenséges csapatokkal, közben saját véreivel, a görög-pogány kultusz átvett zsidókkal is végeznie kellett, míg végre visszaállíthatta a zsidó tradicionális törvények uralmát.

A polgári időszámítás 164-ik évében végre sikerült Juda Makkabinak az ellenséget egész Palesztina területéről kiszorítani. Ugyancsak ez év őszén bevonult Jeruzsálembe, hozzáfogott a szentély helyreállításához, végleg elavította onnan a pogány kultusz utolsó maradványait. Kiszlev hó 25-én került sor a szentély ünnepélyes felavatására. Az öröklámpa meggyújtására alkalmas, a főpap peccsétjével ellátott olaj csak egy napra volt elégséges. Csodálatos módon nyolc napig világított szakadatlanul, amíg tiszta olaj volt beszerezhető. Ez a nész chanuka, a chanuka-ünnep csodás apoposja, amelyet a zsidó tradíció örök időkre ünnepnappá rögzített.

A felavatás nyolcnapos emlékünnepe be-szédes figyelmeztetés a mindenkor zsidó generációk számára, élénken tárja énk az idegen, a zsidóság nemes eszméitől távolálló kultuszok és kulturák káros következményeit. A zsidóság örök hivatását a népek között kizárólag úgy teljesítheti, ha szívósan és megalkuvás nélkül ragaszkodik ősi tradíciójához, egyetlen életprogramjához, amelyet számára vallástörvények a legnagyobb precíziással, félremagyarázhatatlanul előírnak.

A chanukagyertyák apró lángjai világosságot terjesztenek a zsidó éleideálokon keresztül. Idegen, zsidótlan milliónban csak kicsiny, pisálkáló gyertyaángok maradnak minden melegség és világító erő nélkül. A zsidó tradíció generációkon át, a legsötétebb üldözötések dacára fátylaként világítja meg nehéz életutunkat, hogy zavartalanul haladjunk a Gondviselés által kijelölt életcélunk felé...

# SZÍNHÁZ-FILM

## Ünnepi előadások a színházban

Kedden reggel érkezik haza színházunk és az ünnep első napján, délután háromkor megkezdődik előadását a Színházban. Kitűnő próza és operett-újdonások és premier-jellegű nagy reprimék következnek egymás-után.

Az első hét műsorán a szezon első felének nagysikerű új operettjei, a Történelem még csodák s az Aki mer az nyer mellett két nagy zenei esemény szerepel: a Csárdás-

királynő, Solymosán Magdával a címszerepben, Gróf László teljesen új, modern rendezésben s Kálmán Imre legújabb, óriási sikerű nagyoperettje, a Montmartrei ibolya.

Mindhárom ünnepnap délután háromkor is, hatkor is lesznek előadások, ugyhogy mindenki bőséges és gazdag alkalmat talál karácsonyi szórakozásra. A színházi pénztár már árusítja a jegyeket az ünnepi előadásokra.

**A SZÍNHÁZ ÜNNEPI MŰSORA:**  
 Szerda, dec. 25 d. u. 3: **MAGNÁS MISKA.** (Olcsó helyárrakkal.)  
 D. u. 6: **TÖRTÉNELEM MEG-CSODÁK.** (Olcsó helyárrakkal.)  
 este 9: **CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ.** (Solymosán, Stefanidez, Jenel, Inász, Borovszky, Csóka, Tompa fellépése. Rendező: Gróf László. Rendez. helyárrakkal.)  
 Csütörtök d. u. 3: **VIKTORIA.** (Olcsó helyárrakkal.)  
 d. u. 6: **AKI MER AZ NYER.** (Olcsó helyárrakkal.)  
 este 9: **CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ.**

Péntek d. u. 3: **BOB HERCEG.** (Olcsó helyárrakkal.)  
 d. u. 6: **LILJOM.** (Olcsó helyárrakkal.)  
 este 9: **MONTMARTREI IBOLYA.** (Kálmán Imre nagyoperettje először. Solymosán, Sándor Stefi, Jenel, Inász, Borovszky, Tóth Elek, Tompa, Csóka, Rajnai, Nagy fellépése. Rendező: Gróf László. Premierjellegű.)  
 Szombat d. u. 5: **JÓ ÜZLET.** (Olcsó helyárrakkal.)  
 este 9: **MONTMARTREI IBOLYA.** (Rendez. helyárrakkal.)

**Karácsonyi olcsó vásárunkon**  
 naponta — a pénzhány dacára — sokszáz vevő vásárol.  
**men**  
 még a szokásos olcsó árainknál is olcsóbban árulunk

**Karácsonyi olcsó vásárunkon**  
 Ön is a legolcsóbban találja meg azt az ajándékot, amivel tényleg örömet szerez

**Heller & Molnár**  
 női divatruháruháza  
 CLUJ, Calea Regele Ferdinand 15.

Vasárnap d. u. 3: **MOSOLY ORSZAGA.** (Olcsó helyárrak.)  
 d. u. 6: **CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ.** (Olcsó helyárrak.)  
 este 9: **MONTMARTREI IBOLYA.**  
 Hétfő fél 9: **MONTMARTREI IBOLYA.**  
 Kedd fél 9 és fél 12: **NAGY ISZILVESZTÉS KABARÉ.**

**ROMÁN OPERA MŰSORA:**  
 Vasárnap, december 22-én este): Figaró a kővéje.  
 Hétfőn, december 23-án: Pillangó királynő (Mora Vera azopránékesnővel).  
 Szerdán, december 25-én: A szent este.  
 Csütörtökön, december 26-án (matiné): ... gánybáró.  
 Pénteken, december 27-én (matiné): Tosca.  
 Szombaton, december 28-án (Brasovban): szent este.  
 Vasárnap, december 29-én (Brasovban): szent este.  
 Hétfőn, december 30-án: Kísérletek.

**ROYAL MOZGO MŰSORA:**  
 Szombaton premier Mária a te kezében. A világ és a sárg tartó szerelem szimfóniája.  
 Fősz. a varsói Nemzeti Színház művészei.

**EDISON MOZGO MŰSORA:**  
 Csodaműsor: I. Sivatag fia. Stan és Brada.  
 II. A tánc varázsa, Alice Brady. Hétfőn, december 23-án. Kezdet 8, 9, 10, 11 órák.  
 25 és 26-án d. e. 11 órakor: matiné: Három malac. Hetényi társulatával.

**MUNKAS MOZGO MŰSORA:**  
 Ma, szombaton 4 1/2, 6, 7 1/2 és 9 órák.  
 dupla műsor: I. Egy szenvedélyes éjszaka. (A nézet). Társadalmi dráma. Fősz. szereplők: Gene Raymond és Charles Hobart.  
 II. Fehér fogoly. Igazlanság dzsungel filmdráma. Főszereplők: Gene Hobart és Charles Bickford.

## APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vasárnap betétivel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 szóból áll. Állásos hirdetéseknek 30 százalékos kedvezmény jár. Apróhirdetéseket előre fizetendő. Jelentés levelet csak egy továbbítunk, ha portóba nem mellékelve van.

**Szörnyű csapást a szezon előhaldott**  
 miatt melyen lezárított: Árbán Árusítón. Működés előtt vásárolna, győződjön meg. Mandelstam, Calea Reg. Ferdinand 20.

**Házasságokat biztos eredményre**  
 tit a széleskörű szűkítettéssel rendelkező „MIREA” iroda. Cluj, Regele Ferdinand 15.

**Tel-Avivban 3-4 szobás, modern épület**  
 építendő örök lakások eladó. Bővebb információval szolgál Koch Richard, Dicsőszentmárton.

**Legújabb oxigén besugárzás** Lancet  
 metikában Str. Universitatea 2.

**Eladó: Rádió 4 lámpás, nagy rozsa**  
 vár, porcellán ebédlőkészlet, stc. Cim a adóban.

**Erdélyben elhelyezkedés keres** uralkodó zsidó családnál, öreg párhoz, gyermekkel helyettesnek, konyhavezetéshez is ért és bármiféle üzletben segítőkésznek. Csakis családtag tekintendő. Fein, Oradea, S. Fuchs Mór 13 sz.

**UJ ÜZLET!**  
 Cipőszükségletét az utjonnan nyílt „ORIGINAL” CIPŐÜZLETBEN Reg. Maria 13. szereze be. Feltűnő árak és új modellek nagy választékban; legolcsóbb árak.  
**Wiener Schuh márka. Figyeljen a címet!**  
 Szives párfogatást kért.  
 Kovács Géza

**VEDEKEZZEN CSAK**  
  
 ALMA A LEGFINOMABB ÉS LEGBIZTOSABB

SZOMBAT  
 PHIL INGE R. C. STAND  
 r á  
 Constr Pires Unt  
 — Iunian Béc  
 unian és neje  
 hol egy hónap  
 — Megoperált  
 Mirt jelentik: Mir  
 an daganat ké  
 st tett szükség  
 em hagyhatja  
 Tabacovicit  
 sták a CFR e  
 Tabacovicit  
 ulag megválasz  
 sának elnökvé.  
 — Szabad vál  
 nny. A hénből  
 relnők kijelent  
 nek, hogy meg  
 kái helyzettel é  
 olyan eszköz  
 lános választ  
 rögország kü  
 inszterelnők  
 edni, Görögors  
 ghez. A minis  
 nemzetgyűlési  
 állis képvisel  
 megtörtént mind  
 szabadságának  
 — Gyomor- é  
 vérpangás, izgék  
 g, szédülés, sz  
 állásos, általános  
 öklökkenése sok e  
 a beteg nehán  
 egy pohár ter  
 berivizet iszik.  
 — Magyarányt  
 ában. Tokióból  
 anyász sztrájk  
 árt letartóztat  
 — Nem veszne  
 zionista pártba  
 rendelte, hogy  
 at a nemzeti s  
 edés nem vona  
 kik természetes  
 et.  
 Karácso  
 L  
 SZ  
 és  
 CLUJ, Ca  
 (G  
 — A Townsend  
 ői jelentik: A  
 megerősödése k  
 Egyesült Allamok  
 ot tudvalevőleg  
 otta és program  
 i, hogy hatvan  
 mindenki igen je  
 ez álamtói. A pá  
 eljes erejével kiv  
 érdést in ez a k  
 rajon helyeslik-e  
 Csak azokban a k  
 titet, aho: a k  
 szozza. Tekintet el  
 rívüli népszerűs  
 amelyek tisztán  
 voltát, minden e  
 szidelmet.

# HIREK

PHILIPS  
INGELEN  
R. C. A.  
STANDARD

**rádiók**

Constructio  
Piața Unirii 31. Telefon : 83.

— Innan Bécsebe utazik. Bécseből jelentik: Innan és neje tegnap este Bécsebe utaztak, ahol egy hónapig fognak tartózkodni.

— Megoperálták a patriarchát. Bucurestiben jelentik: Miron Cristea patriarcha jobb-kezi daganat képződött, ami orvosi beavatkozást tett szükségessé. A patriarcha 15 napig nem hagyhatja el lakását.

— Tabacovici harmadszor is megválasztották a CFR elnökévé. Bucurestiből jelentik: Tabacovici tegnap harmadikban egyhangúlag megválasztották a CFR igazgatótanácsának elnökévé.

— Szabad választásokat ígér a görög kormány. Athénből jelentik: Demertzisz miniszterelnök kijelentette a külföldi sajtó képviselői előtt, hogy meg van elégedve a belföldi politikai helyzettel és a nemzetgyűlés feloszlátására olyan eszközökkel kell tekinteni, amelyek általános választások kiírását teszi lehetővé. Görögország külpolitikája — fejezte be a miniszterelnök — nem fog változásokat szenvedni, Görögország hű marad a Népszövetséghez. A miniszterelnök elhatározta, hogy nemzetgyűlési választásokat a proporcionalis képviselői rendszere alapján ejtsék meg. Megtörtént minden intézkedés a választások szabadságának biztosítására.

— Gyomor- és bélbántalmak, hasüregbeli vérnyomás, izgekonyaság, migrén, kimerültség, szédülés, szivszorulás, rémes álmok, idegesség, általános rosszullét, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keveréket iszik. Az orvosok ajánlják.

— Nagyarányu bányász-sztrájk tört ki Jászban. Tokióból jelentik: Osakaban 1500 bányász sztrájkba lépett. 130 terrorista agitátort letartóztattak.

— Nem vesznek fel új tagokat a nemzeti szocialista pártba. Berlinből jelentik: Hitler elrendelte, hogy ne vegyenek fel újabb tagokat a nemzeti szocialista pártba. Az intézkedés nem vonatkozik azon katonatisztekre, akik természetes úton hagyják ott a hadsereget.

Karácsony után is  
**LEGOLCSÓBB**

szörmékben  
és alakításban a

**WEISZ**

SZORMESZALÓN

CLUJ, Cal. Reg. Ferd. 11.  
(GÓLYA-PALOTA)

— A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület f. hó 19-én tartott 86-ik tudományos ülésén elsőnek dr. Goldberger Ede elnök mutatta be a Kovács Isván elektromérnökkel közösen alkotott eredeti urethroscop modelljét, amely egy szárzsemmel beiktatásával főöslegessé teszi az igen drága pantos atos urethroscop használatát. Ezután dr. Király Jenő nőgyógyász „A sima lefolyású művi abortusok hatása a szervezetre” címmel tartotta meg eredeti észrevételeiben dus előadását, melynek keretében főleg orosz szerzők nyomán (kik e tárgykörrel a legtöbbet foglalkoztak) ismertette a komplikációktól mentes abortusoknak a szervezetre gyakorolt ártalmas hatását. Előadásában kiemelte, hogy főleg az első terhesség megszakítása a legkárosabb a szervezetre, mert éppen ez van hivatva arra, hogy az esetleg nem teljesen kifejtett méhét fejlődésében elősegítse. A nagy tetszéssel fogadott értékes előadáshoz dr. Lengyel Miklós szanatóriumi igazgató, dr. Farkas Imre, dr. Salamon Miklós és dr. Heller szölköt hozta. Végül dr. Herskovits Izidor tartja meg „Az újfajta, egyszerűsített technikával készült célozott felvételek használata a gyomor-bélbetegségek röntgendiagnosztikájában (Caznisticus képek vetítésével)” című előadását. A nagy pedagógiai jelentőségű előadás a röntgendiagnosztika legújabb óriási haladására vetett fényt. A célozott felvételek lehetővé teszik ugyanis, hogy a vizsgálat röntgen-örvös egy levelezőlap nagyságú filmlemez felhasználásával ismerje fel a betegségeket és emellett a beteg óriási kótségtől mentesül. A kiváló előadó célozott felvételek és általa módosított célozkészítők bemutatásával illusztrálta nagyjértékű előadását, melyhez dr. Farkas Imre szölköt hozta.

Dr. k—ó

— Gyászistentisztelet boldogemlékü dr. Eisler Mátyás főrabbi emlékére. A boldogemlékü dr. Eisler Mátyás c. u. főrabbi halálának ötödik évfordulója alkalmával vasárnap, december hó 22-én a Regele Ferdinandon levő nagytombomban délután 4 órai kezdettel gyászistentisztelet tartottak, melyre a megboldogult főrabbi összes híveit és barátait ezennel meghívja a c. u. izr. hitközség és Szenegylet elnöksége.

— Palesztina a világkereskedelemben. Dr. Pollák Tibor, a Timisoarai zsidó liceum tanára nagy érdeklődés mellett tartotta meg szerdán este nagyszabású aktuális közgazdasági előadását. A címe „Palesztina a világkereskedelemben” olyan érdekes és sokoldalú volt mindenki részére, hogy utólag még felszölkötötték az előadás máskori folytatására dr. Pollákok.

**Bucuresti ügyek  
elintézését**

változta: HATSZEGI ERNŐ, Str.  
Cobalcescu 52.

— Asztma és szivbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis esetében a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József” keveréket az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Az orvosok ajánlják.

— A nátha gyógyszere. Bécseből jelentik: A modern orvostudomány kiderítte, hogy a régi orvosok helyes nyomon jártak akkor, amikor „mészvizet” rendeltek torokbőgőgéshez és belélegzésre is ezt a szert ajánlották torokgyulladás esetén. Engländer dr. bécsi orvos ugyanis kimutatta, hogy a calciminos vegyületek a nyálkahártyák elválásáért gátlólag hatnak, a nátriumos vegyületek pedig előmozdítják az elválást. Engländer dr. kísérletei szerint egyezrelékes calciumchlorid oldatát a náthát rögtöni hatással tökéletesen meg lehet szüntetni.

— Gondoljunk chanukakor Erec Jiszraelre. A chanuka a zsidó nemzeti gondolat legszimbolizálóbb ünnepe, illő, hogy ezen az ünnepen a mai kor zsidósága is szeretettel gondoljon ennek a nemzeti gondolatnak megvalósítójára, az Erec Jiszraelre. A Keren Kajemeth Leisrael módot nyújt minden zsidónak arra, hogy a chanukai kellemes szórakozás közben is gondoljon az épülő ország szükségleteire és ádozzon a föld megváltására. A Keren Kajemeth központi irodája kis játéklapokat osztott szét a zsidó családok között, melyekre a kártyajáték és a trendi nyereményei jegyezhetjük fel. Ugy illik, hogy ezek a nyeremények chanuka alkalmával az épülő zsidó ország javát szolgálják és azért a Keren Kajemeth cluj bizottsága arra kéri Cluj zsidó közönségét, hogy a játéklapokra feljegyzett nyereményeiket adják szívesen azoknak, akik azokért a KKL iroda megbízásából meg fognak jelenni. A KKL ez alkalomra ünnepi gyertyákat hozott forgalomba, melyek bizonyára nem fognak hiányozni egyelőre jó zsidó család menőrájáról sem. Az idei chanuka ünnepe Erec Jiszrael ünnepe kell legyen és a szórakozás közben nem szabad megfeledkeznünk arról az országról és arról a munkáról, mely pontot kell legyen a zsidó sors hányatottságában.

— Németországi válság. Berlinből jelentik: A Hakenkreuzbanner című horogkereszt pártlaphoz egyik olvasója azzal a kérdéssel fordul, vajjon válság-e, ha az asszony ismét figyelmesség dacára zsidó üzletben vásárol? A lap szerint bizonyos esetekben igen. Azonban a férjnek előbb mégis jóssággal kell próbálkoznia és ha az sem segít, akkor erővel meg kell lériteni az asszonyt a nacionalista világnezet számára.

— Egy gyermek hullájára bukkantak a timisoarai országúton. A sakalhazi országúton Awenal erdészet felügyelő, tegnap este, amint a mehalai körútjait befejezte, hazatérőben volt, egy kb. 8—10 éves kislány hullájára talált. A csendőrséget azonnal értesítette, akik nyomban megindították a nyomozást. Ma reggel értesítették a központi rendőrséget, amelynek részéről azonnal Chemnitzky komiszárius és a rendőrorvos kimentek a helyszínre. Annyit tudtak csupán megállapítani a gyermek hulláján, hogy a kis leányon ugyan látszanak külső erőszak nyomai, de nem biztos, hogy a leányka gyilkosság áldozata lett. A gyermek-hullát az ötödik kerületi temető halottas házába szállították, ahol ma fogják a boncolást megkezdeni — ami valószínűleg világosságot derít a dologra. Megállapítást nyert, hogy az utóbbi napokban 2 kis leány tűnt el az ötödik kerületből. Macskás Jolán, kb. 12 éves és Keresztes Éva, aki valószínűleg azonos a halott kislánnyal. A kihallgatások az V. kerületben nagy apparátussal folytak és remény van arra, hogy hamarosan kézre kerítik az ártatlan kislány gyilkosát.

— Bar-mievah. Igazi Torah-ünnep volt Krausz Lipót blaji főrabbi Benjamin Zöev fiának bar-mievah-ja történt avatása. Az ünnepély délelőtt a templomban kezdődött, ahol az ifjú bar-mievah a heti szakaszt olvasa fel a Torahból, majd a muszaf előimádkozást végezte. Csengő hangjával és értelmes előadásával élénk feltűnést keltett. A tulajdonképpeni ünnepély délután a főrabbi lakásán folyt le a hitközség összes tagjainak részvételével, jelképezve azt az oszlatlan megbecsülést, amellyel rabbija iránt viseltetik a blaji zsidóság. Az ünnepély a kis ünnepelt alkalmi drosah-jával vette kezdetét. Pompásan felépített charifoth-beszéde után magidoh-előadást tartott és nagy szónoki készségről és támuai képzettségéről tett tanulságot. Ezután a mediási, diciosmartini és a blaji főrabbi, valamint a 84 éves Friedmann Sámuel és Pollák Mór volt hitközségi elnök tartottak magasszárnyalású beszédeket.

— A Zsidó Nőegylet teadélutánja. A cluj Jótékony Zsidó Nőegylet e hó 22-én, vasárnap délután öt órakor tartja táncos egybekötött teadélutánját a Palace kávéház termében.

**Tul kövér volt munkaruhája számára**

Egy pincérnő kénytelen volt vagy lefogyni, vagy elhagyni munkahelyét.

**Hat hónap alatt lefogyni  
Kruschen révén**

A pincérnő számára a lefogyni igen fontos volt. Okvetlenül le kellett fogynia. Alant levelében ő maga mondja el, mit tett, hogy lefogynon.

„A múlt évben elkezdtem hizni — az úgynevezett kritikus korban — 39 éves koromban. A helyiség, amelyben kiszolgálók, pincérnők számára egyenruhát ir elő és az igazgatóró felhívta figyelmemet, hogy annyira meghízta, hogy az egyenruha nem áll jól rajtam. Azonnal elkezdtem diétát tartani, de semmit sem használt és kétségbe voltam esve. Akkor olvastam egy hirdetésben a Kruschen sőről és egy kísérletet tettem, egyáltalán felhagytam a fehér kenyér és a burgonya evésével. Lassan-lassan súlyom újra normális lett, 54 kiló. Egy év alatt 12 kilót híztam, amit nem egészen hat hónap alatt lefogytam. Özvegy vagyok és két gyermekem van, valóságos szerencsélenség lett volna, ha elveszem állásomat, de hála a Kruschen sónak, ez nem következett be.” — C. E.

Ime, egy orvosság, amely leküzdö a kövérséget — szedjen naponta reggelije előtt egy fél kanál Kruschen sót meleg vízben.

A gyomor, a máj, vesék és a belek megérsődnek és új, friss, tisztult vér, amely tartalmazza a hat vitális ásványi sót, fog szervezetben keringeni és megadja az erők, energiának, életkedvnek az érzését. A hatás még láthatóbb lesz a szemeken, az arcbőrön, a jó közérzetben és a jó alakban.

A Kruschen sót több mint 120 országban árulják és most Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában nagyüvegenként 95.—, kisüvegenként 60.— lejtést kapható.

— Convocare. Societatea Ocrotirea Orfanilor Evrei din Transilvania va tine adunarea generala ordinara la 29 Decembrie 1935 orele 11 a. m. care va avea loc in Cluj, Str. Paris 36. cu urmatoarea ordine de zi: 1. Darea de seama a comitetului executiv central. 2. Aducerea hotaririi de descescare. 3. Stabilitirea bugetului pe anul 1936. 4. Alegerea comitetului central si al comitetului de cenzori. 5. Eventuale propuneri. 6. Modificarea § 17 al statutelor societatii. — La adunarea generala sunt invitatii, in sensul § 14. al statutelor societatii, toti membrii comitetului central, Cluj, la 18 Decembrie 1935. No. 826—935. Comitetul Central.

Egyetemi tanárok magallapítása szerint  
biztos hatású a

**„Bixadi viz”**

amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorergeti fájdalmak ellen a legjobb, mert használatára egyből, biztosan és mindig kellemes hat. Kapható mindenütt. Cluj: Ierak: Vitezmán Rt. Galos Regate Ferdinand 76.

— Fajgyalás az áruházban. Magdeburgból jelentik: Hirt adunk arról, hogy Magdeburgban a rendőrség bezárta a Barasch-áruházat, mert az a vád merült fel vezetőivel szemben, hogy in im kapcsolatban tartottak fenn egyes női alkalmazottakkal. Krause körletvezető ebben az ügyben nagygyűlést hívott egybe s azon kifejtette, hogy hamisak azok az ellenvételek, amelyek szerint ilyesmi más nemzsidó áruházakban is megtörténik. Igaznak ez ugyan igaz, de a Barasch-áruház esetében nem is az erkölcsi kérdésről, hanem a fajgyalásról van szó. Azzal sem szabad letompítani a botrány élet, hogy az ember azt mondja, „romlott lányok” voltak ezek, akik a zsidókkal szerelmi kapcsolatot tartottak fenn. Nem szabad pálcát törni a lányok felett, hanem azokat kell felelősségre vonni, akik ezeket a nőket megrontották és testileg kiuzsorálták. Felelős természetesen mindenki, aki türe, hogy néme lányok zsidó üzletekben nyerjenek foglalkoztatást. Nagyon fontos, hogy az ifjuságot már az iskolákban felvilágosítsák ezekről a rendkívül fontos fajkérdésekről. Ha ez megörténik, akkor a következő nemzedéknek nem lesz több alkalma fajgyalásakkal nagygyűléseken foglalkozni.

**Legjobban és legolcsóbban csak a**

**Kalapkirály-nál**

**vásárolhat**  
CLUJ, Piața Unirii 24

Kalap és férfidivat cikkek legolcsóbb  
bevásárlási forrása

**LEGSZEBB AJANDÉKTARGYAK!**

# UJ KELET Legújabb hírek

## Laval pozíciója is megrendült

**„Miért áldozták fel Hoaret és miért maradt Baldwin kormányon?” — kérdezték az angol alsóházban. Mussolinét okolják Párisban a békejavaslatok bukásáért**

London, december 20. (Rador). Az alsóház tegnapi ülése, amely egyesek szerint a többség kezeiben szakadást kellett volna, hogy előidézzon, a többség és ellenzék közötti konfliktusra szorított.

A szavazás, amely győzelmet jelent Baldwin és a konzervatívok számára, nem fényes és csak időleges, mert a kormány sorsa az ezután folytatandó politikától függ.

Hoare nagy beszéde után Atlee munkáspárti szöveget fel, aki kijelentette, hogy nemcsak Hoarenak, de az egész kormánynak le kell mondania, mert a párizsi javaslatokért az egész kabinet egységesen felelős. Hogyan élhet a biztonság érzése egy középeurópai államban, amikor látja, hogy a másik kisállamot megcsönkítik? — kérdezte Atlee, aki bizalmatlansági indítvány hozatalát kérte.

### Baldwin beszéde

Baldwin beszédét Hoare méltatásával kezdte, aki semmilyen erőfeszítést nem hanyagolt el a béke érdekében. A kormány azért járult hozzá a párizsi tervezethez, hogy szolidaritást vállaljon a külügyminiszterrel, habár a tervezet szövegét nem is ismerték, mert nem álltak kapcsolatban Hoareval. A tervet csak a lapokból ismerték és amikor Hoare közölte vele annak részleteit, már késő volt, mert határozatot kellett hozni. A kormány is azt hiszi, hogy túl messzire mentek a párizsi tervezet által, de azt tárgyalás alapul elfogadhatónak tartja, amit azonban bármelyik fél elutasíthat. Tulságosan felfújta a dolgot és becsületbeli ügyet csináltak belőle.

Most a terv teljesen és véglegesen semleges és a kormány nem kíván kísérletet tenni feltámasztására.

Anglia politikája a Népszövetségen alapszik és a kollektív akciókban való részvételében.

Austen Chamberlain volt a következő felszólaló, aki a kormány iránti bizalmának adót kifejezést. A javaslatok, amelyek annyira ráztak meg és a kormány kebelében is ellentéteket keltek, halottak. Maga a miniszterelnök is elismerte, hogy azokat a kormány nem kellett volna felvetni. Reméli azonban, hogy a béketárgyalások kísérletei nem hiúsultak meg.

Sinclair liberális kinyilvánította Baldwinnak azt az ártást, hogy nem tudta a párizsi javaslatokról.

Miért áldozták fel Hoaret és miért maradt Baldwin a miniszteri padon.

Wedgwood munkáspárti kérde: Miért nem kérte Anglia Franciaországon kívül más államok segítségét is arra az esetre, ha Olaszország megtámadná?

Dutton munkáspárti a Népszövetség reformjavaslataival foglalkozott, megállapítva, hogy az átreformált népszövetségi vezetőségben nem szabad helyet biztosítani Olaszországnak. Különben az a benyomása, hogy a szabad Anglia fél a fasiszta Olaszországtól

és a kormány semmit sem tesz a fasiszta rezsim gyengítésére.

Neville Chamberlain pénzügyminiszter zárta be a vitát a kormány nevében, rámutatva többek között arra a veszélyre, amit Anglia számára a Földközi tengeren elkövetett támadás jelentene.

Ezután szavazás alá vették a munkáspárti bizalmatlansági indítványt, amit 397 szavattal 165 ellenében elutasítottak.

A lordok háza tegnapi ülésén határozati javaslatban elítélő véleményt hozott a párizsi javaslatokról.

### A megtört Hoare

London, december 20. (Rador). Hoare beszéde elmondása után eltávozott az alsóházból. Az utóbbi napok megpróbáltatásai erősen meglátszanak a lemondott külügyminiszteren, aki testiileg-lelkileg leromlott állapotban van. Mikor a padsorok között a kijárat felé közeledett, at őt tartották, hogy elajul. De sikerült erőt vennie magán és arcát mindkét kezével eltakarva sietett ki a tereméből.

A külügyi államtitkár is mondott London, december 20. Jótinformált helyről származó közlések szerint a külügyminiszteri tényleg nem marad sokáig betöltetlen. Valószínű, hogy a személy kiválasztása tekintetében a döntést már ma nyilvánosságra hozzák. Az utóbbi órákban leginkább sir Austin Chamberlain nevére emlegették a külügyminiszterjelöltek közül. Lord Halifaxnak is eszébe van.

Parlamenti körökben úgy vélik, hogy Vansittart külügyi államtitkár is lemond. Utódját Cadogan bécsi, Lindsay washingtoni követek, sir Miles Lepton egyiptomi főkormánybiztos vagy sir Frederick Leithross közül választják ki.

A lapok általában méltatják sir Samuel Hoare méltó magatartását. A Daily Mail és Daily Express szerint az egész kormánynak le kellett volna mondania. Általában megállapítják, hogy Baldwin hitele tönkre lett téve.

### Mussolinét okolják Párisban — Hoare és a békejavaslatok bukásáért

Párizs, december 20. (Rador). A francia sajtó kiemeli azt a bátor magatartást, amit Hoare tanúsított. A lapok rámutatnak azokra az okokra, amelyek a békejavaslatok kérését és azokra, amelyek a tervezet megváltását okozták. Általában helytelenítik Mussolininak a kérdésben tanúsított magatartását.

A Le Matin írja, hogy Hoare a tegnapi

## Chautemps lesz Herriot utódja

A radikál-szocialista párt elnöksége határozatot fogadott el, amelyben teljes bizalmat nyilvánított Herriot iránt, akit kér elhárózása megmunkására, tekintettel a rendkívül súlyos nemzetközi helyzetre. Politikai körökben azonban tudni vélik, hogy Herriot kitart elhatározása mellett. Utódjával Chautemps-t tartják esélyesnek.

Az Intransigeant szerint politikai körökben remélik, hogy Hoare lemondása után most Laval mégis hajlandó lesz hozzájárulni ahhoz, hogy a francia kamarában a külügyi helyzet vitája három nappal december 27 előtt kezdődjék.

Méltakadó körökben azt rebesgetik, hogy Laval a közeli napokban beadja lemondását.

A hírrel szemben a Havas távirati iroda cáfolatot tett közzé.

Számolni kell azonban azzal, hogy a francia kormány ellenzéké is megővekszik a külpolitikai vita kétségessé teheti Laval kormányon maradásának lehetőségét. Már kombinációk is vannak forgalomban az új francia kormány fejeiről.

Herriot-t tartják a legesélyesebb jelöltnek, ami ismét új helyzetet fog teremteni a világpolitikában.

Párizs, december 20. Laval és Eden Genf-ből jöve a francia fővárosba érkeztek, Laval ma beszámolt Lebrun elnöknek a nemzetközi helyzetről.

### Mussolini tovább tanulmányozza a békejavaslatokat

Párizs, december 20. A lapokhoz érkezett római hírek szerint az események ellenére Mussolini tovább tanulmányozza a párizsi békejavaslatokat. A Popolo di Roma mai számában így ír: „Olaszország ellenállást fog tanusítani minden olyan kísérlettel szemben, amely az általa meghódított területeket igyekszik kezéből kivenni. Sem a gazdasági ostró, sem a diplomáciai cselekedések, sem az erőszak nem készülhetnek arra, hogy lemondjunk egyetlen földdarabról is. Az európai béke lenne fenyegetve azon a napon, amikor valakinek szándékában állna Olaszországot arra kényszeríteni, hogy lemondjon jogairól.

Washington, december 20. (Rador). A Hearst-konzorciuma tömörült lapok ma reggel megjelent számaikban vezércikket közölnek, amely támadja a Népszövetségnek Olaszországgal szemben folytatott politikáját. A cikkük szerint Amerikának nem szabad csatlakoznia a Népszövetség alá hozott intézkedésekhez, mert azok már valóságos háborús akciókat képeznek.

A 13-as bizottsághoz tették át a Laval-Hoare békejavaslatokat

Genf, december 20. A népszövetségi tanács nyilvános ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a Laval-Hoare békejavaslatokat tanulmányozás és az alapokmányvaló összevetés céljára a 13-as bizottságnak adják ki. Ebben, mint ismeretes, helyet foglalnak az összes tanácsnoksággal bíró államok delegátusai Olaszország kivételével. A tizenhárom bizottság bevárja a békejavaslatokat a beérkező olasz és abesszini válaszokat s akkor megkezd munkáját. Valószínűnek tartják Genf-

alsóházi ülés után fokozott tekintélyt nyert és becsülete tisztán áll.

A többi lap is egyöntetűen sajnálkozását fejezi ki, hogy a párizsi tervezet nem nyerte el az angol alsóház hozzájárulását és hogy Hoare eltávozik a külügyminisztérium éléről. Az egész sajtó a tervezet bukásáért Mussolinét okolja.

Párizs, december 20. (Rador). A tegnapi reggel Hoare és Herriot lemondása folytán bekövetkezett izgalom kissé elült a délutáni folyamán. A kamarában, annak folyosóján, a belpolitikai és nemzetközi helyzet képeze minden kommentár tárgyát. Általános óhaj szerint kívánatos lenne a genfi tárgyalások új alapokon minél hamarabb felvenni. Késő este az a vélemény uralkodott, hogy ha nem fog semmi meglepetés közbejönni, Franciaországban nem lesz belső válság és Lavalnak nem fog kellene december 27 előtti külpolitikai beszámolóját megtartania. Adig viszont a legutóbbi események hullámai minden bizomnyal ülölnek.

ben, hogy Madaraga, a bizottság elnöke, csak januárban lesz abban a helyzetben, hogy összehívassa a bizottságot.

A Havas tudósítója így foglalja össze a nemzetközi helyzetet: Tegnapi este, a diplomáciai helyzet pont úgy néz ki, mint a Laval-Hoare javaslat kéréséhez. A szankciók érvényben maradnak anélkül, hogy súlyosbítva lennének. Olaszország vezetőinek okosságától függ, hogy a petróleumtermékek kivételének felfüggesztésével való fenyegetés véglegesen el legyen hártva.

Mit tartalmaz az abesszini válasz a békejavaslatokra?

Addis-Abeba, december 20. (Rador.) Az

abesszini kormány átnyújtotta az angol francia követeknek, békés hangon megfogalmazott válaszát, amely azonban kategorikusan elutasítja a párizsi javaslatokat, rámutatva arra, hogy Olaszország nem tartotta be a teleben az 1908-1926 évi egyezményeket. Azt hiszi, hogy a Népszövetség a követeléseket alapítványokként fogja tekinteni és az abesszini kormány elutasítja azt a javaslatot, hogy specális gazdasági engedményeket legyen Olaszországnak. El van határozva, hogy hazája területét utolsó lehetőségig megvédi. A kormány végül azt a reményt fejezi ki, hogy a Népszövetség tagjai meg fogják szüntetni a háborút a támadó fél ellen alkalmazott megszigorító intézkedések által.

### Meghíusultnak tekintik az abesszini offenzívát

Addis-Abeba, december 20. (Rador.) Úgy látszik, hogy a tigris fronton a két hadvezér fél az utóbbi napokban nem változtatott egyenesen pozícióin. Az abesszinek fel akarták göngyölni az olaszok jobbszárnyát meg Kassa és Sebath raszk csapatát a kassától északnyugatra tartózkodó olasz állásait igyekeznek megsemmisíteni.

A keletafrikai hadszíntérről érkezett jelentések szerint a Tkaze folyónál végképp meghíusultnak tekinthető az abesszini hadsereg áttörési kísérlete. A támadó nagy veszteségek hátrahagyásával visszavonultak.

Addis-Abeba, december 20. (Rador.) Több angol mentőambulancia és Vörös Keresztosztag érkezett ma reggel a fővárosba, amelyek lakossága lelkes ünneplésben részesítik őket. Az angol egészségügyi szolgálat csapatai a jövő héten folytatják utjukat Dessal felé.

Róma, december 20. (Rador). Hivatalos hadijelentés: Heves küzdelem után csapatok szétszerták és megvereg tegnap egy megszületett katonák által csoportot, Abbi-Adától délre, Tembien környékén. Az ellenvesztéseket jelen ékenyek. Mi egy tisztet, egy altisztet és gy benzilított ka onát veszünk, 15 katonát megebesült.

London, december 20. (Rador). Baldwin félórás kihallgatáson volt az uralkodó, amelynek végzetével a király elnöklésének kabinettanácsot tartottak.

## Ujabb halálosvégű bálí verekedés volt Cluj-megyében

**Letartóztatták a gyilkos katonát**

Cluj, december 20. Néhány nappal ezelőtt a clujmegyei Feurdeni községben, a falu ifjusága bálí rendezett, melyre hazajött fahujába Todorian Vasile, a someseni repülőezredben szolgáló katonája is.

A hajnali órákban, mikor a legények már sokat ittak, szóváltás keletkezett Lukács László falubeli legény és Todorian között. A veszekedésből rövidesen verekedés lett, amnek során Lukács előbb — állítólag — súlyosan bántalmazta Todoriant, öklével arcába ütött és belérugott. Todorian erre előrántotta bicskáját és azt a nekitámadó legény vállába szúrta. Lukács is előszedte a bicskáját, többször egymás felé szurkalt, míg végül Todorian beledörge kését Lukács mellébe. Lukács László összeesett és súlyosan vérző sebbel szállították haza.

Todorian, mintha mi em történt volna, ma reggel jelentkezett szolgálati helyén nem érdeklődött többé afelől, hogy mi történt. A súlyosan sebesült legény azonban, miután több napig fektült lakásában és halál közt vívódva, tegnap délután meghalt.

Hozzáartozói csak ezután tettek feljelentést Todorian Vasile ellen, akit a someseni csendőrség tegnap este letartóztalt.

A mai nap folyamán átteszik a gyilkos legényt a katonai ügyészségre.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. székhelye Cluj, Strada Baron L. 200  
CENZURAT

**Gancz Ábrahámné**  
köser szakácskönyve ismét kapható  
az Uj Kelet könyvosztályánál

**Ara 180 lej**

1935. évi  
pláté in  
No. 2247

10. Telefo  
Havonta 1  
évre 600,  
földre: 12  
félóra 12,  
detések díj  
KELET" a  
óság egy  
Cikkünk u  
rés megje

Negyven  
apostola er  
dikálta szin  
antiszemitz  
évtizeden k  
ját nem ve  
nyen kezel  
mást válto  
zavargások  
vitte. Nyol  
már, s ugy  
magasabb s  
ros és inga  
Am a vé  
mithatatlan  
gosság és a  
ez a nagysz  
meglepetése  
Ime, Cuza  
pillanat: 6  
kihallgatás  
Az aude  
kommunikét  
autentikus  
politikai je  
mi volt az  
ven évig el  
megnyitotta  
nyira tájéko  
tünk, hogy  
politikai ak  
niai zsidóság  
és önmítás  
hogy ez a  
más azon a  
lyen a roma  
nye felé me  
Amikor H  
nök először  
a német ná  
zatával kop  
ján. Lászuk  
vit Cuza pr  
el. Az aláb  
pet nyujt ar  
el Cuza pr  
után lezajlo  
tásokon.

Választás éve  
1922 február  
1923 május  
1927 július  
1928 decembe  
1931 január  
1932 július  
1933 decembe

Amint a  
Cuza profess  
választáson  
szavazatainál  
szította el.  
korántsem le  
audienciának  
Valószínűle  
is, hogy Cuza  
sőséges párt  
kintélyes fa  
zére, aki mö  
tor áll.

Ez az érve  
helytálló, de  
helyzet meg  
politikai párt  
egyedüli obje  
kon leadott  
a szavazatszá  
népszerűsége  
kenését. A cu  
csoport mege  
lasztók időköz  
latváltozásná  
rölg egyes  
hatalmi és ta  
változása. A